המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום וערש"ק, חוהמ"ס ט"ז תשרי תשמ"ח (9 באוקטובר 87)
דף היומי: בבלי — בבא בתרא קמ"ו; ירושלמי — קדושין כ"ה

שנה ל"ח גליון 10911
1.10 ש"ח כ' מע"מ

מסוקים אמריקאים טיבעו שלוש סירות איראניות במפרץ

וושינגטון, — ארה"ב הודיעה ביום חמישי בלילה, כי בהתקפה במפרץ טיבעו שלוש סירות מהירות איראניות במפרץ, לאחר שפתחו באש לעבר מסוק אמריקאי מעל מים בינלאומיים.

דובר משרד ההגנה פרד הופמן אמר במסיבת עיתונאים, "היה לעבר מסוק אמריקאי היה בעליל מעשה עוין. הצוות האמריקאי ירה מתוך הגנה עצמית". הוא הוסיף כי סירה איראנית אחת הצליחה

המשך בעמוד אחרון

איש שב"כ נהרג בהתקלות עם חוליית מחבלים בעזה

ארבעה מחבלים נהרגו ★ הפגנות אלימות ושביתה כללית ברצועה

איש שרות הבטחון הכללי, ויקטור ארג'ואן ז"ל נהרג ביום ג' בהיתקלות עם חוליית מחבלים בעזה, הובא בערב חג הסוכות למנוחות. בהלוויה הצבאית של בית הקברות בבאר שבע. אלוף יצחק מרדכי אמר במסיבת העיתונאים, כי סיור של שרות הבטחון הכללי נע בשכונת סג'עיה, שבמערב העיר עזה. מעט אחרי השעה 9 בערב הבחינו אנשי הסיור במכונית פרטית מסוג "פז'ו 504" שעוררה את חשדם. לאחד מאנשי השרות היה נדמה שהבחין בנוסע חמוש ברובה במכונית ואנשי שרות הבטחון סימנו לנהג לעצור. במקום להישמע להוראה, פתח המכונית במנוסה. אנשי כוחות הבטחון דלקו אחרי המכונית ברחובות הצרים של שכנות סג'עיה ובתוך כך הוזעקו תיגבורת מיחידת צה"ל וגורמי

המשך בעמוד אחרון

למרות המחאות, הבקשות והפניות:

כוונה לחדש השבת הקרנת סרטים בירושלים

למרות מחאותיהם, בקשתם ופנייתם של שלומי אמוני ישראל בארץ ובעולם לכל הגורמים למען יחדלו מחלולי השבת בעיה"ק ויפסיקו את פירצת הקרנת הסרטים בלילות שבת — הודיעו הקבוצות שחברו להן להפרה נגד כל קדוש ויקר כי גם הערב, ליל שבת חוהמ"ס ימשכו הקרנת הסרטים.

בשבועיים האחרונים לא הוקרנו סרטים בלילות שבת בירושלים, לרבים היתה משאלה כי ראש השנה ויום הכיפורים, שבגינם הודיעו אותם מסיתים שלא יקרינו סרטים יותירו בקרבם רישום. אולם, השבוע, למגינת לב, שבו והודיעו כי ימשיכו להתגרות בשומרי תורה ומצוות בירושלים.

בחוצות ירושלים פורסמו מודעות בגנות אולם סימנסק אשר סרובו לחדול מהקרנת הסרטים בלילות שבת, במסווה של מועדון תרבות שהוקם ע"י קרן ירושלים, הוא הגורם לאחרים לפתוח אולמות להקרנת סרטים.

הגה"ח רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל

תדהמה עמוקה ויגון צורב אפפו אמש, עם צאת החג, את הציבור התורני בירושלים ובמרכזו קהל חסידי גור עם הגיע הידיעה המרה על הסתלקותו בדמי ימיו של האברך המחונן והמפואר, אוצר כלי חמדה, מפאר האברכים הצורבים ומפיצי התורה בירושלים, הגאון החסיד רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל, בנו של יבדל"ח הגרמ"א הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א, שהשיב את נשמתו הטהורה לבוראה בליל החג לאחר שנפגע אנושות בתאונת דרכים לפני שלושה שבועות וכל מאמצי הרופאים להשיב את הכרתו עלו בתוהו. ההלוויה תצא היום בשעה 10 לפנה"צ מישיבת "שפת אמת" דרך בית הכנסת בשכונת "הדר גאולה" בדרכה להר הזיתים בירושלים.

מאז שנפצע, בעת שיצא ממקוה הטהרה של ישיבת רוזין, שבסמוך לביתו בשכונת רוממה, ע"י אוטובוס שפגע בו בשעות הבוקר לפני שבועות אחדים, נאמרו בציבור מדי יום פרקי תהלים לרפואתו ולהחלמתו. בביהמ"ד דגור בירושלים, בכוללי האברכים וב"שטיבלעך". הרבו להתחנן ולשפוך שיח למען ברי אותו. מדי פעם אף יצאו בחורים ואברכים לכותל המערבי ולציון רבותיה"ק לבית גור, כדי לשאת תפילה. אולם, למרות תפילת הרבים, בגזירת שמים הוא לא שב להכרתו. ביום רביעי בבוקר, ערב החג חלה החמרה במצבו, אביו שליט"א החעק לביה"ח "הדסה" ושמע על המצב החמור, אולם שמר על כאבו בלבו והופיע כהרגלו לתפילות בביהמ"ד. בשעה 9 בליל יו"ט החעקו הרופאים למיטתו ולאחר דקות ספורות הודיעו על פטירתו. הוא השיב את נשמתו בטהרה ליוצרה.

עם הסתלקותו במיטב שנותיו, בשנת הז"ך לחייו, אבדה לבית גור מרגלית יקרה. ת"ח צעיר וכ־פואר, שנועד לגדולות. זכה לרשום פרקי חיים מרהיבים. אך לפתע פתאום נגדע לבי"ע והותיר אחריו חלל מהמם ויגון עמוק. נולד בירושלים בט' שבט תש"ך וכבר מילדותו ניכרו בו סגולותיו התרומיות. עלה והתעלה בלימוד ש"ס ופוסקים בישיבת "שפת אמת" ונמנה על הבחורים המצויינים בישיבה הגדולה. בהגיעו לפרקו לקחו לחתן חמיו הגאון האדיר רבי מנשה קליין שליט"א, גאב"ד אונגוואר ובעמח"ס "משנה הלכות", שהכיר בטיבו המעולה ועתידו התורני המובטח. לשם התמחות בפעילות יומיומית בעדרת הרבנות אף נטלו חמיו לשלוש שנים לניו יורק. שם יצק מים בביה"ד ע"י חותנו ושימש במלאכת היום יום בפסיקת שו"ת. בד בבד אף הירבה להרצות שיעורים קבועים בישיבת אונגוואר ובכולל האברכים דגור בנ.י. בפני האברכים והבחורים. קודם לכן אף הוסמך להוראה ע"י גדולי התורה בארה"ב ובראשם

המשך בעמוד אחרון

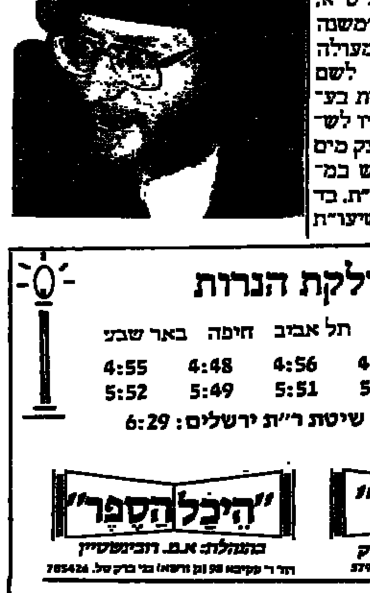

הדלקת הנרות

	ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
ער"ש:	4:38	4:56	4:48	4:55
מוצש"ק:	5:49	5:51	5:49	5:52

מוצש"ק לפי שיטת ר"ת ירושלים: 6:29

"סופר ספר" בהנהלת שמואל בלומנק
"היכל הספר" בהנהלת א.ב. רובינשטיין

שרי ישראל SAREI ISRAEL
השקעה ונופש-ירושלים בע"מ holiday investments-jerusalem ltd.
תורה מציון 16

ביום ראשון בערב ג' דחוהמ"ס
תערך שמחת בית השואבה וקבלת פנים בלווי תזמורת
לרגל פתיחת המלון
הינך מוזמן לקחת חלק בשמחה
בהזדמנות זו תוכל לבקר במלון ולערוך סיור בדירות
כבוד קל בסוכת המלון
כמו"כ מצפה לכם תצוגה מרהיבת עין של שטיחי קיר,
עבודת יד במבחר גדול
מועדים לשמחה ולהתראות
הנהלת המלון וחברת שרי ישראל

יהודה אריה מונדרי בני ברק — **זהבה סלאווה מרגלית** בני ברק
מאורשים
בס"ד, יום ד' י"ד תשרי תשמ"ח

יעקב שמשון לין קרית אתא — רמת ויזניץ — חיפה — **הדסה ויסבלום** רמת ויזניץ — חיפה
מאורשים
בס"ד, חוהמ"ס סוכות אור לט"ז תשרי תשמ"ח

חיים שלמה מושקוביץ ניו־יורק — **מרים מושקוביץ** ניו־יורק
מאורשים
בס"ד, אור לי"ד בתשרי ערב סוכות תשמ"ח

חנן כהן בני ברק — **אסתר מרים גנאור** בני ברק
מאורשים
בס"ד, אור ליום שישי ט"ז תשרי תשמ"ח

השברנו

בלב דואב וביגון קודר מודיעים אנו על השבר הגדול שפקד אותנו עם הסתלקותו הקשה בדמי־ימיו של אבי, בעלי, בננו, חתננו ואחינו היקר והנעלה, צנא מלא ספרא, אוצר כלי חמדה, בנש"ק, שיגע ועמל בתורה וזיכה את הרבים בעל מידות תרומיות ואהוב על הבריות, ה"ה הגה"ח

רבי **יהודה אריה** זצ"ל **אלתר**

נכד רשכבה"ג רבנו בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע

שהשיב נשמתו הטהורה לבוראה ונתבקש בליל יו"ט לישיבה של מעלה לאחר סאת יסורים קשים בשנת הז"ך לחייו

ההלוויה תתקיים אי"ה **היום** בשעה 10 לפנה"צ, מישיבת "שפת אמת", רח' שפת אמת 5, דרך ביהמ"ד דגור בשכ' גאולה להר הזיתים בירושלים

המשפחה

הישיבה הגדולה "שפת אמת"

ירושלים ת"ו

אוי לנו כי השברנו

בצער רב וביגון עמוק מודיעים אנו על פטירתו של האברך הנעלה והיקר, מרביץ תורה ברבים, צנא מלא ספרא, אוצר כלי חמדה בנש"ק וענף עץ אבות, ה"ה הגה"ח

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

נכד רשכבה"ג רבנו בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע

ובנו של עטרת ראשנו, מכובדנו הדגול והנעלה, עתיר־היחס, פארנו היקר והמרומם

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א
ראש הישיבה

ההלווייה תצא היום, מבנין הישיבה ברח' שפת אמת 5 בירושלים, דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

בית הכנסת דחסידי סדיגורה
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
רח' שמואל הנביא 79 ירושלים

הננו להודיע בזה
כי במוצש"ק חוה"מ סוכות תתקיים אי"ה
שמחת בית השואבה
בבית הכנסת החדש ברח' שמואל הנביא 79
בשעה 8.30
ברב עם ובליווי תזמורת הירושלמית המפורסמת
בברכת חג שמח
הגבאים

תתבורה מבני ברק
תצא מביהכנ"ס דחסידי רוזין רח' חפץ חיים 5

דור־נוף DUR-NOF
יעקב מאיר 9, גאולה, ירושלים
ברכת מזל טוב חמה ולבבית
שלוחה בזה לידידנו ומכובדנו הנכבד והיקר
הר"ר **ישראל מאיר ירט** הי"ו
מנכ"ל בנק פא"י ירושלים
ולמשפחתו הכבודה הי"ו
לרגל שמחת הולדת הבן בשעטומ"צ
יזכו הוריו להכניסו היום בבריתו של אאע"ה ולגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוות ממנו נחת מלא חפניים
בברכה
"דור נוף"

ו' חסרה ארעא דישראל גברא רבה

המומים וכואבים מודיעים אנו על הסתלקותו בדמי ימיו ובמיטב שנותיו של האברך הנעלה והנכבד, ת"ח ורב־רבנן, בנש"ק מגזע היחס לבית גור, שהפיץ תורה ברבים, הקים עולה של תורה, זכה לקרבתם של גדולי ישראל שליט"א שהוקירוהו וחיבבוהו ויעדוהו לגדולות ה"ה הגאון החסיד

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש כוללים בירושלים ורב בשכונת רוממה

בנו האהוב והחביב של מכובדנו הדגול והנעלה, מחשובי מרביצי התורה בדורנו, עטרת התנועה

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

יו"ר תנועת אגודת ישראל באר"י וראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים

ההלוויה תערך **היום** לפנה"צ בירושלים ותצא מישיבת "שפת אמת", דרך ביהמ"ד גור להר הזיתים

הסתדרות אגודת ישראל באר"י
המרכז הארצי

תיווך "המצליח"
רח' הרצל 6 בני־ברק טל. 798367
מתארגנת קבוצה לבנית דירות
בבנין של 2 קומות בלבד
ברח' אדמו"ר מגור (לשעבר "בית מלכה") בני־ברק
דירות בנות 6־5־4־3 חדרים
ביצוע מעלה וגימור מושלם, ובאיכות בניה
אקסקלוסיבית פיתוח סביבתי מרשים ומלא
לכל לקוחותינו ובית ישראל
ברכת מועדים לשמחה וגמח"ט
טל. בבית 765845, 03-791788
בווהמ"ס משרדנו סגור

ב"ה י"ג תשרי תשמ"ח

הבהרה

אני הח"מ נתמניתי לפני כ־40 שנה לשוחט בבני־ברק ע"י הגאון ר' **יעקב לנדא** זלה"ה

והריני להבהיר כי מאז

הרינו נוהגים למרוט נוצות הצואר לפני השחיטה

כך קבלתי מרבותי, באומנות השחיטה בעיה"ק ירושלים וכך נהגו השוחטים שהיו לפני בב"ב וכך אנו נוהגים עד היום

לא עלה על דעת שום שוחט לשחוט בלי מריטת הנוצות. רק בשנים האחרונות, מאז שיטת מפעלי המשחטות שבהם המהירות קובעת הנהיגו שלא למרוט.

כמובן, שאיני בא להורות פסק הלכה זה שייך למורי הוראה שליט"א, באתי רק להבהיר את המנהג

יהודה פרסטר
ראש השוחטים בני־ברק

שרי ישראל
השקעה ונופש־ירושלים בע"מ
תורה מציון 16 ירושלים
ברכת מזל טוב נאמנה
מוגשת בזה לידידנו הנעלה
הר"ר **ישראל מאיר ירט** נ"י
מנהל בנק פא"י ירושלים
ולכל המשפחה הנכבדה תחי'
לשמחת הולדת הבן בשעטו"מ
תזכו להכניסו בבריתו של א.א.ע"ה
היום ולגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט
ולראות ממנו אושר ונחת כל הימים
בברכה ההנהלה

כוללי האברכים דגור — רחוב דלב"ח בירושלים

נפלה עטרת ראשנו

המומים וכואבים, מלב דואב וביגון צורב, מודיעים אנו על פטירתו המדהימה של עטרת ראשנו, פאר מוסדותינו, מקים עולה של תורה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ענף עץ אבות בנש"ק ורב היחס, ת"ח מובהק שהאיר עיני רבים, אהוב ויקר־רוח, שהקדיש את כל כוחו לבנין תורה וחסידות, ה"ה

הגה"ח רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש הכוללים לאברכים ברח' דלב"ח ובשכונת רמות בירושלים
מייסדם ומפתחם עד יומו האחרון

בנו של מכובדנו הדגול והנעלה מורנו

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א
ראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים

ההלוויה תתקיים **היום** לפנה"צ ותצא מישיבת "שפת אמת"
דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

תלמידי הכוללים — **ההנהלה** — **הרב אברהם בוך**

מוסדות התורה המאוחדים של חסידי גור באר"י

ברוך דיין האמת

מלב כואב ושבור ובצער עמוק מודיעים אנו על פטירתו במיטב שנותיו של האי גברא רבה, כלי מפואר, ענף עץ אבות, בנש"ק מגזע תרשישים לבית גור, צנא מלא ספרא, אהוב למעלה ונחמד למטה, מקים חמישה כוללי־אברכים בירושלים ועומד על משמר היהדות, מפאר אברכי גור בארה"ק, ה"ה

רבי **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

חבר בד"ץ חסידי גור בירושלים ורב בשכונת רוממה

בנו היקר והנכבד של עטרת ראשנו, פאר מוסדותנו ברחבי ארה"ק, ה"ה

הגאון רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א
יו"ר "איחוד מוסדות התורה של חסידי גור" באר"י
וראש ישיבת "שפת אמת" בירושלים ת"ו

ההלוויה תצא **היום** לפנה"צ בשעה 10 מישיבת "שפת אמת" בירושלים
דרך ביהמ"ד דגור להר הזיתים

ההנהלה

בס"ד
ישיבה דחסידי בעלזא
נוסד ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זצללה"ה
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו
בהלל ובהודאה להשי"ת שהחיינו והגיענו לזמן הזה
הננו מתכבדים להזמין את מע"כ אנ"ש וידידינו
וכל אוהבי ומוקירי תורת ה"ו
לקחת חבל בשמחה של מצוה במעמד הקדוש של
חגיגת הנחת אבן הפינה
לבניני הישיבה הק' לצעירים
ע"ש ה"יצור־יעקב"
שייבנו בס"ד בקרית טלז סטון בפרוזדור ירושלים עיה"ק
שתתקיים בעזהי"ת ברחבת שטח הבניה
ביום ראשון פר' נח כ"ה תשרי תשמ"ח
בשעה 3.00 אחה"צ
במעמד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ברב עם הדרת מלך
סדר היום: 3.15 — תפילת מנחה
3.30 — דברי ברכה
4.30 — הנחת אבן הפינה
ביקרא דאורייתא
ההנהלה
• אודות התחבורה תבא הודעה נפרדת

בית העסק הנבחר 1987
רומן אופנה והייטות
הייטות מקצועית • שרות מעולה
"בגיר" חליפות איכות סוג א' • חדישות!!!
ביאליק 24 רמת גן
מחלקת תיקונים משוכללת במקום

בית האורח — שומרי שבת
רח' הנריטה סולד 33 - מצפה מנחם, כביש הדסה ירושלים
הננו להודיע לצבור החרדי, שבחסדי הי"ת עלה בידנו
לפתוח בימים אלו את בית האורח,
בשכונת מצפה מנחם (בניני קוטג'ים, כביש הדסה אחרי כפר השבדי. מרחק הליכה כ־15 דקות מביהח"ח) ירושלים
לתאם מראש בטלפונים הבאים: 02-526373 02-414904
האירוח הוא ללא תשלום
בימי החג חוה"מ ושמחת תורה ניתן להשיג מפתח אצל השכן ר' יקותיאל שטלצר רח' איסלנד 44 קרית מנחם טל. 02-433895
קימת סוכה במקום

דרוש
ראש ישיבה
בעל נסיון
לישיבה חסידית בבני־ברק
פרטים בטלפון 03-796422

מפני קדושת המועד

א. בירמן את רפי
שרותי גביה ואבטחה בע"מ
• גביית צ'קים וחובות בארץ בשטחים ובחו"ל
• גביה וביצוע צווי מעצר וצווי עיקול
• ביצוע פסקי דין ופינויים
בלדרות לחו"ל • אבטחה מיוחדת • שומרי ראש
חולון, רח' סוקולוב 13 טל. 5055129, 5053181, 03-854235
חיפה, רח' החלוץ 27 טל. 666269, 04-641711
נתניה, רח' רמז 15/3 טל. 053-619093
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 טל. 02-246842

ישיבת "יש סדר למשנה"
ת.ד. 5171 ירושלים
מתארגנת קבוצת אברכים
ללימוד משניות בעיון
במסגרת של כולל — שעה כל יום —
★ תמורת תמיכה הגונה ★
להציג מועמדות בכתב לכתובת הנ"ל
עד תאריך כ"ז תשרי תשמ"ח

مكزامن الأصل

הד היום

מצוות הקהל כהלכה

כ/ה. מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות, נצטוינו בתורה, להקהל את העם, האנשים והנשים והטף אשר בשעריך, מצוה זו לא לשם קיומו של טכס בפלי במועד שנת השמיטה, הדתה לה מטרה נעלה וקדושה, כפי שמפרש הכתוב, למען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת. זו מצוות הקהל בפשוטה ובלשונה, ולא זה המקום להכנס לשאלה, אם מצוה זו נוהגת בזמן הזה, כאשר ישראל לא כמל אדמתם, אי שצריך לעשות זכר למצוה זו, והקפידה בשנת השמיטה. זה נושא לבירור הלכתי של אנשי ההלכה.

לא היינו נטפלים לשאלה זו, אילו לא נעשה נסיון לעוות ולטשטש מהותה ומשמעותה של מצוה זו. כפי שעשה זאת המשרד לעניני דתות, המחפש לעצמו נושאים לטיפול, נושאים שמעניקים פרסום לעומדים בראשו, ואינם עושים את מה שצריך לעשות ולתקן בנושאים המסורים בידם ויש הרבה מה לתקן ולספר, ואין זה המקום להצביע על אותם דברים הטעונים תיקון יסודי. לספק את צרכי הדת ומוסדותיה, והרי מרובים צרכי עמך בשטח זה.

אלה אסור לעבור בשתיקה עכח הנסיון להפוך מצווה ד' לטכס ממלכתי השמד במתירה מהלכת למה שנאמר בכתוב, למען ילמדו ויראו את ה', לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזאת, לא רק זאת, כי אם גם ללמד את בניכם כדי שישמרו ליראה את ה' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה, אשר אתם עוברים את הירדן שמה לרשתה. זהו תמציתה והחיה של מצות הקהל.

לא זו בלבד, שנשיא המדינה אינו מלך, אשר חייב לקרוא אותה פרשה, לא שאלה אשר נכללו בין המוזמנים לעלות, לתורה, אינם יודעים את התורה, אינם מקיימים את מצוותיה, גם מיצגים מדינה שהיא מתכחשת במודע לכל אותן מצוות שציוותה לנו התורה.

אין אנו רוצים לפגוע בכבודם של כל אותם אישי מדינה, יהיו נכבדים אשר יהיו, לא הם ראויים להקהיל את המעמד הזה. במיוחד, שהוא בא לציין את סיומה של שנת השמיטה, שנה שבה חייבים בני ישראל להשבית את שדותיהם ואת כרמיהם, לשמור שביעית כהלכתה, דבר שעשו אמנם מספר גדול של גיבורי כח, שעמדו בנסיון הקשה, אבל כל גדולי את העבודה, שרוב אישי ההתיישבות החקלאית לא קיימו מצוה זו בשלימותה, ורבים מהם נזקקו להיתר מכירה, היתרים שאף לדעת המקילים, לא היתה זו אלא הוראת שעה. בודאי שאישי מדינה שהיא עומדת על כך, שהיא אינה מדינת הלכה, אין לך ביזוי גדול מזה, שדוקא אנשים שבכל ימות השנה, מזלזלים בקיומן של מצוות התורה, גם עושים הכל כדי להשכיח תורה זו. הם אשר יהיו ויעמדו בראש מעמד זה.

איזה לימוד ילמדו כל אותם אנשים שהוזמנו להשתתף במעמד זה של "הקהל", שהוא גרוע יותר ממעשה חקיינות חסרת טעם? מגוחך הוא לכלול אותם בין הקרואים אשר יתכבדו בתורה שבה הם מזלזלים כל ימות השנה, הלא כבר זעק הנביא, הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו. זה מעשה שאין דעת חכמים נוחה ממנה, ביטוי להסתייגות זו, מצאה את מקומה במכתבו שפרסם מרן הגאון רבי אליעזר שך שליט"א, לדעה זו שותפים כל גדולי ההלכה החרדים על קיומה של תורה ועושים כל מה שבידם שלא תשתכח תורה מישראל.

מצוות התורה אינם טכסים להאדיר כבודו של אדם זה או אחר, מצוות התורה ניתנו לנו לקיימם ולשמור ולעשות וללמד אותה לבנינו ובני בנינו עד עולם, עד שנזכה לראות בבנין בית הבחירה ובהחזרת עטרה השמיטה לישנה.

צבי ויזמן

נשף מסכות בסוכות או פורים מיד לאחר כפורים

מצות הקהל — היא מהמצוות המעטות שטעמה מפורש בתורה, "הקהל את העם... למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם... לעשות את כל דברי התורה הזאת... ליראה את ה' כל הימים אשר אתם חיים על האדמה...

במסגרת תאטרון האבסורד מארגן משרד הדתות עם התזמורת להגנת הטבע הודעה "הבטבונים" על מועדי ישראל, זכר למעמד הקהל בגודל המועד ליד הכותל המערבי.

לפי התכנית יקראו נשיא המדינה והרבנים הראשיים בתורה באוזני העם פסוקים ראשי המדינה ונשיא בית המשפט העליון... ספרי התורה בידם. כן, דוקא נשיא המדינה המסמל יותר מכל את המדינה הכופרת בתורה בנוסח "ישראל היא מדינת חוק ולא מדינת הלכה" כשהכנסת מחוקקת חוקים נגד התורה. הוא לכיבות האירוניה זו שיקרא באוזני העם את הפסוק "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'... לעשות את כל דברי התורה הזאת, אם לא את האבסור בתורה כן הראו שמר הרצוג יכבד את דברי אבי הרב הראשי לישראל זצ"ל שהוחזר בקשר לקהל זכר הקהל בימינו, ואי מעטש "הכל עשה ע"י הרבנים גדולי התורה המובהקים". בכך הוא רצה למנוע את הפרסה המתוכננת.

ומה לו לראש הממשלה לאתה כפי התורה ולסמוע את הכתוב, הקהל את העם... למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'... כשהוא אחראי. בין היתר לכך שמילין והלומדים לכבוד בתורת ישראל. בקדושה התכיך ולא קראים את שמע, ומה לכמלא מקום ראש הממשלה המתעסק לא לחקק חוקים כדי לבטע נכונאי הכר חוכה, להחזיק בתורה כשיקראו בפי לא תיבוא.

בם הבר". וכיצד יתבק את התורה נגיע כבי השופט העליך בשקם זה לאחר קביעתם שההצהרה האמתית פתיחה שבכל מקוה של תורה. חוקי הכנסת עליהם על תקי התורה ושסוק מילד הנקם כהודיה, כשיקרא באזנם על פי התורה אשר יחוך המשה לא תאכל ימין ושמאל, וכל הכתוב סכך באמר "ובערת הרע מקרבך".

ומה יעשה צר החינוך הלוחם הנעזו כנגד הפגשים המפורסמים בין ילדים ערבים ויהודים החינוך לאפני בעטות כשישמע את הפסוק ואכבילד אתבם כן תעבים.

אני בקוה שהאחראים על הטקס יראו לדלג על הפסוקים הנ"ל ועל הפסוקים לא תאריכון ימים על האדמה המתיחסים לאי קיום מצוות ודומיהם כך יאהבם בהמשה להחזרה בתשובה, בנועעת האוהב באליכות. אין לי ספק שלאחר שהרבנים הראשיים הסבימו להמשיך במסורת קודמיהם לעשות זכר להקהל (ומן הראוי להזכיר שהחזון איש זצ"ל אסר את הטקס כי ראה בעיני רוחו את הבזיון הזה) הלבישו עליהם הפוליטרוקים את השעטנה, אני בניע לפוליטיקאים לכבד את עצמם ולהמנע מלהשתתף כמציגי המדינה באורח ולהפנר בכך לכבודן אחרי הגבצע. צפיתי שהכבי"צקיב המקצעים מר"ץ הנת דיליו יגישו בג"ץ נגד ההתגבשות ראשי השלטון בטקס דתי ואך כנראה שהחליטו שבקיום הטקס המשפיל יכזה הדה הפאה עוד יותר.

צדק הסטיפלר זצ"ל בקבעו שבקביעה טקסים באלו באים להראות שגם הדת משועבדת למדינה הלציונות, דומה שהסיסמה צריכה להיות לא הפרדת הדת מהמדינה אלא הצלת הדת מהמדינה.

מפני קדושת המועד

שגריר בלגיה סיים כהונתו

"שמו שגריר הבלגי שגריר הם אם אני נמצא בגולאות, אני אבדוק, אם מהר לי זכר זאת, כשגריר כמר של רצון טוב לכמן ישראל בגדי אמבוריקן שבלגיה" — אמר שגריר בלגיה בישראל בנב ליבאק שסיים את כהונתו ויצא במסלול שבנהו לבישה.

השגריר היוצא אמר לכתב צה"ים בנבל התצופה כי שירות 25 שנים בשרות הדיפלומטי של ארצו הכיהן סגריר בפיליפינים, באינדונזיה, בוייטנאם, בורמה וסיים את שרותו עם יציאתו לגימלאות בישראל.

השגריר הבטיח לבוא ולבקר בישראל. (עתים)

יצחק מתתיהו טננבוים

תן להם ישועה!

- - - קראים לזה "שוק" — שוק ארבעת המינים...

למען האמת, גם אני איני יודע איזו שם לתת למראה הזה, זה גם לא מפריע שהרוב גאולה, באנכה כבי השכבת במעלה ובמורד, מכנים אותו בימים האלה "שוק".

יהא איפוא — שוק!

אבל היכן עוד קיים שוק כמו זה בכל העולם? ללא הדר וללא משטר, ללא ארגון וללא ממשל, בהם שורות־שורות של דוכנים מאולת־רים, של קרשים וקרטונים, של חבלים ומשיכות, של קריאות וזעקות — שוק של ממש.

אבל איברך לי, היכן יש עוד שוק כזה בכל תבל?

כרכים, הזכוננות שבין קונה למוכר או בין מוכר לקונה אינו על עדיות תיבורית ולרוב גם לא על זול ויוקרא, אלא על פסול או כשר, על כהלכה או שלא כהלכה...

כלום ראיתם כזאת בשווקים שבעולם?!

גם השפה של השוק הזה אינו שפת־שווקים. "במטותא מינך"... "אבקש מחילתך"... "יסלח לי מר"... — כך פתים בשוק זה איש לרעהו. מי ראה מימיו שפה כמו זו בשאר שווקים?

ומבטי פניהם של הקונים — לא צווחניות, לא כעוסות, לא רוטנות, לא נלעגות — פני הדר כמראה האתרוג שבידם, חייכניות, אצילות, שופעות חן וזיוה יתירה לפרי, לשרבים ולענפים...

ובשוק המשונה הזה, גם לא מוכרים דברים־של־שוק - - - אלא פרי הדר (גם הוא מסוג מסויים בלבד), שרביט מאנוך בעל עלים ארוכים, ענף בעל בד אחד, ריחני ועלעלי, ועוד איזה ענפון של עץ ללא ריח ומראה מיוחד. עמהם משתלבים בין הדוכנים כל מיני קישוטים, ציורים ותמונות, אבל מלבד אלה אין בשוק המיוחד הזה שום מצרכי שוקים.

ואף על פי כן לא ראיתי מימי שוק יפהפה מזה!

משונה שוק זה משאר שווקי העולם גם בקניינים שבו, שאינם נושאים עמהם סלים וקופות, אינם מניחים את מרכולתם על משקולות בתוך שקיות פוליסילאן — משונה, רק אנשים ולא נשים בוחנים את הסחורה, ולא סתם בודדים בסקירה אחת, אלא בודקים בשבע בדיקות ואף בזכוכית מגדלת, שעל הפרי הנחמד לא יהא משהו שאינו כשורה, ושהשרביט הארוך יהא שלם בשלימות ממש, ושהענף יהא משולש בעליו וכו' — שוק משונה!

אבל אין כמוהו ליופי ולהדר!

יפה שוק זה מכל השווקים שבעולם. אין בו מגרנות והבנות מהסוג המצוי בשווקים, אין בו המולת הרוכלות המצויה. אף הקולות והרעשים המהלכים בו אינו מאותו סוג של שווקות...

הם נושאים את "מרכולתם" בחרדת קודש, ברוך ובאהבה, בעדינות מופלגת, בהידור מרובה, ואף על פי ששילמו ממיטב כספם, ואולי מהפרוטות האחרונות שבכיסם — לא ראיתי מימי "אנשי־שווקים" ששים ושמחים יותר מאלה!

דומה שאלמלי היה עיתם בידם, בימי מרובים במעשים אלה, היו יוצאים ברקידה בשעה זו בככר השבת המפורסמת, שהרי מי כמו אלפי יהודים אלה שמחים כל כך בקנייתם בשוק המשונה הזה, אלא שאת הרקידה הזאת הם ודאי דוחים לשמחה של החג...

ושוכן מרום אומר לפמליה דיליה:

- - - רדו ל... שוק ארבעת המינים, חזו חזו בני חביבי!, חזו חזו את המופלא שבשווקים, חזו חזו מה עושים הבנים בהם בחרדי לאומתי בשווקים וברחובות — חזו חזו!

הם יורדים לשוק המשונה הזה, לארץ ארבעת המינים, ורואים את המחזה הזה, שאין כמוהו בכל העולם ומלואו ליופי ולהדר.

והם שבים ועולים בסולם המוצב ארצה לשמי השמים העליונים, ואומרים לפני כסא כבודו:

- - - הושענא למען ישראל — הושענא נא!!

השגרירות הנוצרית - קן של אנטישמיות אנטי יהודית

הארגון זוכה משום מה לאהדה בישראל על ידי שמציג עצמו כתומך במדינה

80 אלף מאזינים שמעו לא מכבר מעל גלי האתר את ד"ר ולסר מארטין. כומר בפטסטי מצהיר כי: "היהודים הם בני השטן הם שהרגו את יש"ו" תוך שהוא קובע כי "זו לא אנטישמיות זו האמת". את המקור לקביעה זו הוא מצא בברית החדשה.

הסערה התחוללה לאחר מכן בקהילה היהודית בארה"ב לא הפתיעה כלל את אלה המתמצאים בהשקפת העולם של הכנסיה הנוצרית, שכן הדברים אכן כתו־בים במפורש "בברית החדשה" ומהוים את אחד מאבני היסוד לשינאת היהודים בכל הזמנים.

הדברים האלה מצאו את ביט־ויים המפורש אצל ד"ר מרטין לותר, אחד מאבות הכנסיה, בסיפרו "היהודים והשקרים שלהם" שבו הוא מגיע לאותה המסקנה: "היהודים הם בני השטן".

נו, אם כך אין שום סיבה שב־עולם שהכנסיה תבקש את סליחת היהודים על רדיפתם. וכך אמנם גם הוחלט ברומא לפני פחות משנתיים בתום כינוס של בישופים קתוליים מכל רחבי תבל: "הכנסיה הקתולית איננה מתכוונת לבקש את סליחת היהודים על הרדיפות האכזריות שנאלצו לסבול בעטיה, קרוב לאלפיים שנה". "להצהרת חרטה יוכל להיות משקל רק באקלים שונה של אימון בין נוצ־רים ויהודים"... אמר הקארדינל ההולנדי יוהאן ווילבראנדס, המשמש גם כראש ועדת הכנסיה הקתולית לעניני יחסים עם היהו־דים.

ואכן, ה"בוס" של הקארדינל ההולנדי לא מנע את עצמו לאח־רונה להפגש, להתחבק, ולהתנשק עם "גדולי עולם" נוספים כ"ע־רפאת" ו"ולדהיים" ואף התערב אצל שלטונות איטליה לטובת שיחרורו של פושע המלחמה הנאצי ולטר רדר, ששוחרר וקבע את משכנו באוזן כ־20 ק"מ דרומית לוינה האוסטרית.

"כנסיה מזרח ירושלמית מסייעת למשפחות מחבלים"

מעניינת דעתו של אבא קובנר, שלא נחשד כקיצוני דתי, על ה"כס הקדוש": "חוששני שרוב קורבנות הטרור של העשור הבא יהיו לא מידי אירגוני טרור שלוחמים על שיחרור לאומי או נגד משטר עריצות, ולא של בני רעבים אלא טרור השבעים! די לצפות באירועי מסעות האפיפיור — כותב קובנר — ובטריטוריות החדשות שהוא כובש בלי טנקים. אפיפיור זה לא יוותר על כיבוש ירושלים! "הפול־ני" הזה ינסה בכל דרך שהיא לעודד התמוטטות המדינה היהו־דית שהיא מרידה באל".

אמנם, ידיעות רבות מצביעות על כך שהכנסיות מהוות סכנה מדינית פוליטית ובטחונית לקיבוץ היהודים היושב בארץ הקודש. בשנת תשמ"ד נועד הכומר לואיס פאראקאן מתומכיו הבולטים של ג'סי ג'קסון עם שליט לוב מועמאר קדאפי, ה"ניו יורק פוסט" פרסם צילום המראה את פאראקאן וק־דאפי לוחצים ידיים. היה זה אותו הכומר שהגדיר בראיון רדיו את היטלר כ"אדם גדול" והתבטא נגד יהודי ארה"ב.

אחת הכנסיות בארה"ב שלחה המחאה בסך 5,000 דולר כתרומה לתנועת "יש גבול" שעודדה סרב־נות לשרת בצה"ל במהלך מלחמת לבנון. יו"ר סיעת הליכוד בכנסת פנה ליועץ המשפטי לממשלה (אז עדיין זמיר) בדרישה לנקוט צעדים משפטיים נגד תנועת "יש גבול" המקבלת תמיכה כספית מגורמים זרים. ח"כ מילוא צרף לפנייתו צילום של המחאה בסך חמשת אלפים דולר שקיבלה תנועת "יש גבול" מן הכנסיה בארה"ב. במ־כתבו לזמיר כותב ח"כ מילוא: "תופעת הסרוב למלא פקודות... היותה אחת החמורות שארעו במ־דינת ישראל... תנועה זו (יש גבול) מסתייעת בפעולותיה במימון מגורמים זרים המעוניינים בערעור חוסנה של ישראל".

חודש לאחר מכן הוציא משרד הפנים צו מינהלי האוסר "יציאה מהארץ" נגד כומר מהגליל בחשד שקיים מגעים עם אש"ף. הכומר פאודי חורי, מכפר פסוטה בגליל, שעשה את ההקמפורים שלו בתר אלוגיה בפריס נעצר בגבול התר עופה בן־גוריון בעת שחזר מצרפת. הוא היה עצור 29 יום בחשד שקיים מגעים עם אש"ף והודתים עדיינים עד לפני שזה הפך ל"אופנה ישראלית".

גם הכנסיה הקתולית־יוונית המזרח ירושלמית נרתמה ל"מאמ־מץ" של האפיפיור לטוטש את ישראל, בסייע למשפחות של מחבלים שראשיהן נכלאו בגלל פעילות עויינת, בכספים שמקורם אינו ברור.

את היסודה לסיוע הכספי זה הניח הארכיבישוף הילריון קאפוצ'י, שנשפט לפני שנים מספר על ריגול והחדרת חומר חבלה לישראל. מחליפו של קאפוצ'י הארכי־בישוף לוטפי לחם, שנ־תבקש ע"י עתונאי ישראלי להגיב על מעורבותה של הכנסיה במתן סיוע כזה אמר שאין לו מה לומר לעיתונאי ישראלי.

גורמים ממשלתיים ציינו בזמנו כי קשה לעקוב אחר אישים ומוסדות הממלאים תפקיד של בלדרים ומחלקים כספים לאנשי שלומם.

בפרקטיקה של ימים אלו עם התחלת שובם של הרוסים לארץ מעניינת עדותו של אנטולי גוליצין שהיה סוכן ק.ג.ב. שערק בשנות ה־60 למערב בספרו "שקרים חדשים" המספר על עלילות השירותים החשאיים הסובייטים. בין היתר מספר גוליצין כי הכנסיה הרוסית בירושלים היתה בזמנו קן מועד לסוכני ק.ג.ב. בארץ הקודש, אשר התעניינו לא רק במכמניה של הדת הנוצרית. המטרופוליט ניקודים, ראש המחלקה הבין לאומית בכנסיה הרוסית הוא לדברי גוליצין — סוכן הק.ג.ב. בכבודו ובעצמו.

"הקמת השגרירות החלה כפעלול תקשורתי"

לנוכח האמור לעיל פלא שהממסד התקשורתי והציבור הישראלי קופצים מעורם מכל גילוי חיובי של אהדה מצד גויים ובפרט כשהם מזוהים כקהילה נוצרית מאמינה.

על "שטח הפקר" זה קמה ה"שגרירות הנוצרית" בירושלים. היא נוסדה במתכונתה הנוכחית כסתכות לפני חמש שנים בצורה הפגנתית לאחר עזיבתן של שג־רירויות רבות את ירושלים בעקבות קבלת "חוק ירושלים". היה זה לאחר מצעד בהשתתפות אלף נוצרים ציונים במסגרת "צעדת ירושלים". הצליינים זכו לביטויי חיבה נרגשים. השגרירות הפכה לעובדה קיימת ומתוקף בזירה המדיני של ישראל היו רבים שמהרו להתבסם בה.

אחד מהם היה לא אחר מאשר הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן: שקיבל את נציגי הקבוצה בחמימות רבה ולא חסך מהם דברי נחמות על התגשמות נבואת זכ־ריה ס"ו כ': "והיה הנותר מכל הגויים הבאים על ירושלים עלו מדי שנה בשנה להשתחוות למלך ה' צבאות ולחוג את חג הסוכות".

ראשי השגרירות השכילו להד־גיש את עצמם לכל אורך הדרך כאוהבי ישראל מושבעים, והפ־עילו לצורך זה מערך שלם של תמיכה בישראל הכולל הבאת תיירים לארץ מדי שנה לכינוס שמתקיים גם השנה בחג סוכות בבנייני האומה בירושלים, הפצת חומר הסברה בקרב נוצרים במגזר המתאים לפלג הימני בפוליטיקה הישראלית, סיוע בהקמת ישוב ביהודה ושומרון, מכירת מוצרים תוצרת ישראל בחו"ל, ועוד פע־לולי תקשורת רבים.

ואן דר הובן: "השגרירות אינה הומנית"...

בפירסומים של אנשי השגרי־רות ה"צוות" שלהם כונה 56 איש הפועלים בישראל ו־14 איש הפועלים בשקט ובצינעה (כנראה מחשש להיחם) ברחבי העולם הערבי.

בראש השגרירות הנוצרית עומד כומר הולנדי בשם ויליאם ואן דר הובן שאישתו ערביה (דבר המנוצל בתעמולת השגרירות "ערביה עם דעות של גאולה כהן") ובנו משרת בצה"ל מתוך התנדבות הרגשה שייכות למקום בו הוא חי. עד כאן הכל אידיאלי, אולם בנתונים שישנם במשרדי "יד לאחים" במחלקה הפועלת נגד המיסיון, מצטיירת תמונת מצב שונה לחלוטין.

במאמר מהעיתון "ניהודיק" 24.9.84 שהגיע לידי ה"מחלקה" של "יד לאחים" מצהיר טימוטי קינג, פקיד ב"שגרירות הנוצרית": "יש"ו אמר הפיצו את הבשורה לכל העולם" "זהו חלק מלהיות נוצרי". אירונית העובדה שבאותו המאמר עצמו מכחיש ואן דר הובן שמטרת השגרירות הנוצרית היא לגרום לשמד בקרב היהודים, ומדגיש ש"האשמה הזאת היא רק במוחם התולני של אנשים חסרי דים"... בראיון אחר שאל עיתונאי בשם ג'יימס דויס את ואן דר הובן: למרבית אלו "שנולדו מחדש" והתנצרו הקשר היהודי־נוצרי שלהם הוא בדרך כלל האוונגליק־י, מדוע השגרירות הנוצרית שונה מהם אם כך? בתשובה אמר ואן דר הובן: "המוטו שלנו הוא ל"נחם" ולא "להסיף" יש לנו מטרה אחרת. אולם, עדיין כל מה שאנחנו עושים מקורו באמונה הנוצרית. אנו לא קוראים לעצמנו השגרירות ההומנית הבינלאומית"...

אם ארשה לעצמי ל"התפלסף" קצת, אוכל לומר שכל פעולות השגרירות בבתי חולים למען יהודי בריה"מ וכו' אינם פעולות הומניות אלא "פעולות נוצריות אוהבות" המוכרות לנו כל כך.

הלכתי לשאול את הרב שמואל גולדין (שלו נסיון רב מאד עם פעילות מסיונרית, מכיון שהוא בעצמו היה מסיונר ולימים התגייר) לפשר התופעה של ה"שגרירות הנוצרית" ומה בעצם עושים כאן? "מהנסיון שלי עם הנוצרים אוכל לומר לך שה"אהבה הנוצרית" שלהם היא מגמתית — אומר הרב גולדין — הם אוהבים אותנו ע"מ לשנות אותנו להיות כמוהם. ההסטוריה מלמדת אותנו שכאשר הנצרות נכשלה בנסיון לנצח את היהודים בטקטיקה של אהבה היא נהפכה לשינאה. לדוגמה הוא מביא את המקרה של הכומר וים מלגה מראשיה של קבוצת נוצרים אוהדי ישראל. שלא עלה בידו לממש הקמת בית מלון מיסיונרי בשם "בית שלום" בירושלים, ולאחר מכן השמיץ בצורה בוטה את כל היהודים שפעלו נגדו. אכן, זהו ענין של זמן ועיתוי מתי יתהפך הגלגל והשגרירות הנוצרית תח־שוף ציפורניים שונאות. הקשר עם העולם הערבי נשמר בקפידה.

כסא חשמלי על הצוואר

על השיטה בה עובדים בשג־רירות מסביר הרב גולדין: "בשג־רירות הנוצרית פועלים בשיטה חכמה מאד; הם מצליחים לשמור על חזית "כשרה". אתה לא תמצא אצלם שום עדות על פעילות מס־יונרית ישירה וגלויה בקרב יהודים. אבל — וזה אבל גדול — הם מהוים "ארגון מטריה" הם כיסוי לאנשים אחרים שעושים את הע־בודה המסיונרית "היהודים המ־שיחיים" בישראל, למשל, לא היו יכולים להמשיך את פעילותם ללא הסיוע שמגישה להם השגרירות הנוצרית. למומרים כמו יוסף שולם ושלמה חיזק ישנם קשרים רצופים עם השגרירות הנוצרית — אומר הרב גולדין — ומנחם בן חיים (יהודים למען אותו האיש) עובד ממש בשגרירות הנוצרית.

עד כמה זהירים אנשי השגרי־רות בהתרחקות מגילוי מובהק של פעילות מסיונרית מעידה אשתו של ואן דר הובן, ויראד. בראיון שהעניקה היא מתוארת כאשה הלבושה בפשטות. לא ענדת צלב — כי זה "כמו ללכת עם כסא חשמלי על הצוואר".

"פליטות פה" מביכות לא תמצאו אצלם בנקל. אולם, מצאתי אחת כזאת (אמנם היא נאמרה בהקשר לנושא אחר אולם אין כמו־ זה רלוונטית לנושא שלנו) "אני חושב שהישראלים אופטימיים עד כדי שיגעון — אומר ואן דר הוון (בראיון ל"כל העיר" מתאריך כ"ב חשון תשמ"ב). יום אחד יתעוררו הישראלים ויגלו שכרתו שלום עם השטן. "הם סובלים מנטיות מר בזמוה לשלום, זהו עיוורון ממש. מודים עד כמה הם הנתנים, הישראלים הדמוקרטיה שלהם מפלי־אה". מי כמוהו יודע עד כמה אנו הנתנים. כדאי שוב לצטט את אבא קובנר: "כך קולטור דפ־טיסמוס" עובר על ציבור גדול ורב ביטוי בחברה הישראלית, אחד כמאפייניו של אותו "משבר תרבותי" הוא הנהיה לסליחה נמהרת בלא מחיר לאויבנו ולידינו ההיסטוריים. יש לי חשש כבד בלב מפני כוחה של מעצמה — לא־מעצמה אבל שולטת על מיל־יוני לבבות של אנשים ... וידם מושטת לסליחה כביכול בלא מחיר של מחיקת מסרי השינאה נגד העם היהודי בכתביהם ובתורה שבעל פה של דרשותיהם. לפנינו כתארגן מסע צלב חדש בלא רמ־חים והרבות! לאו דווקא! בימים אלו חוקרת משטרת שוודיה קשר אפשרי בין כת נוצרית שוודית לבין רצח ראש הממשלה אולף פלמה.

אחד מראשי הכת הוא הכומר קיאל שאברג שהיה בין יוזמי הקמתה של "השגרירות הנוצרית" בירושלים. הכומר שאברג הזהיר בשנת 1983 את אולף פלמה, כי הזמנת ערפאת לשוודיה היא מעשה עליו יענש ע"י אלוקים. לאחר רצח פלמה בפברואר 1986 שיגר הכומר איגרת לחסידי הכת בה הצביע על הרצח כענישת פלמה בידי שמים.

עיתון שוודי ציטט בתאריך 21.9.87 את הכומר שאברג במי־לים אלו: "ההורג טרור קוצר טרור. כל הנוגע בישראל, ייענש". הכומר מסתמך על פסוק בספר זכריה.

הכת אליה משתייך הכומר שאברג מוכרת בתמיכה הבלתי מסוייגת שלה בישראל. הסיגנון הזה עדיין לא נשמע ב"שגרירות הנוצרית", כנראה בגלל בעיית המיקום (בישראל אף של היום לא היו הדברים האלה עוברים בשקט) ובעיקר בגלל העיתוי, ה"זמן" לכך לא הגיע עדיין. סבל־נות. בינתיים אני יוצא בקריאה נרגשת: "אחי היקרים, צ'אולי ביטון ואורי אבנרי ראו הזהרתם "השגרירות הנוצרית הבינלא־מית" מחכה לכם בפינה".

א. פרקש

במעמד כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א

אבן הפינה לישיבה לצעירים דחסידי בעלזא בירושלים בקרית טלז־סטון ביום א' פרשת נח

במעמד כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א, אדמו"רים, רבנים וראשי ישיבות וחשובים מהארץ ומחו"ל, תונח אי"ה אבן הפינה של הישיבה לצעירים דחסידי בעלזא ברכית פלדמן בטה"ק ירושלים, ת"ו, ביום ראשון פרשת נח כ"ה תשרי תשמ"ח ברוב עם ובהדרת מלך.

המוני חסידי בעלזא ברחבי תבל קיבלו בסיפוק רב את הידי־עות על השלמת ההכנות לקראת הנחת אבן הפינה ורבים מהאור־חים הנכבדים מחו"ל האריכו את שהותם בארה"ק כדי להשתתף במעמד הנכבד ובשמחת הישיבה.

סופרנו מציין כי שמה הטוב של הישיבה לצעירים השוכנת בשכונת בית וגן, בה שוקדים כמאה וחמישים בחורי חמד יומם ולילה בהתמדת התורה בהתה"ק פשה לו כנפיים בארץ ובחו"ל ורבים המתדפקים על דלתות הישיבה. המקוה להרחיב את שעריה לק־ליטת כל החפצים ללון באוהלה של תורה ברוח רבה"ק אדמו"רי בעלזא ובנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בטכס ישתתפו גם הנדיבים הנכבדים שבתרומתם הנכבה יוקמו אי"ה בנייני הישיבה המר־ווחים בקרית טלז.

הסתדרות צעירי אגודת ישראל
הנוער האגודתי בא"י
המועצה וההנהלה הארצית
ביום ראשון ג' דחול המועד סוכות, י"ח תשרי תשמ"ח בשעה 4 אחה"צ בסוכה שע"י בתי הכנסת של צא"י בקרית צא"י "נחלת סירוקה", קרית הרצוג בבני־ברק
תתקיים אי"ה
ישיבה מיוחדת
של חברי המועצה הארצית, גבאי בתי הכנסת, פעילי ועסקני התנועה
מפאת חשיבות הנושאים העומדים על הפרק מתבקשים המוזמנים לדייק בהופעתם.
תחבורה ציבורית מס' 2 — פנימי

שיבוץ יהלומים
וקורס ללימוד המקצוע
טל. 03-5740291

הסתדרות אגודת ישראל סניף בני ברק
רשת שעורי תורה שע"י אגודת ישראל - תורה ויהדות לעם
תכנית מסיבות חג הסוכות
בשבת חוה"מ סוכות. בשעה 5.00 אחר הצהרים

בית הכנסת הגדול, קרית אגודת ישראל. בהשתתפות: הרב הגאון ר' נתן גשטטנר שליט"א רב הקריה; הרב משה אורנשטיין הי"ו ראש העיר	בית הכנסת אגודת ישראל, רחוב עזרא 32. בהשתתפות: הרב אברהם וחיים הרשקוביץ הי"ו יו"ר הסניף	בית הכנסת המרכזי, קרית הרצוג. בהשתתפות: הרב הגאון ר' יוסף ח. שיינפלד שליט"א רב הקריה; יהה"ג ר' אברהם יצחק ליכטנשטיין שליט"א יו"ר רשת שיעורי תורה בב"ב
בבית המדרש דחסידי סדיגורה ויז'ניץ, חזון איש 32. בהשתתפות: הרב פנחס הורוביץ הי"ו יו"ר מחלקה הארגון של אגו"י בא"י	ביהכ"נ תפארת ישראל, דן יוסף הנביא 7. בהשתתפות: הרה"ג אליהו שהרחי שליט"א רב בית־הכנסת; הרב אבנר בוגומולובר שליט"א מגיד השיעור	בית הכנסת "בית ראם", הרב לוין 3. בהשתתפות: הרב יצחק הלפרין שליט"א מגיד השיעור
בית הכנסת "בית צטרוך", צאנז 9. בהשתתפות: הרב אליהו צרקה הי"ו מגיד השיעור	ביהכ"נ תפארת התורה, שלמה בן יוסף 11. בהשתתפות: הרב מנחם גליק הי"ו; הרב עזריה אבדיל הי"ו מגיד השיעור; הרב שלמה משכלי הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "שובה ישראל", מבצע קדש 24. בהשתתפות: הרב מאיר מאלם הי"ו רב בית הכנסת; הרב הרצל חודר הי"ו מגיד השיעור
בית כנסת "שבטי ישראל", שבטי ישראל 32. בהשתתפות: הרב יהודה אילן הי"ו מגיד השיעור		ביהכ"נ "תפארת ישראל", יוסף חיים 6. בהשתתפות: הרב חיים חטוחה הי"ו מגיד השיעור
בית הכנסת "אור החיים", הגר גאון 4. בהשתתפות: הרב יהושע פרץ הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "יוצאי מצרים", המכבים 32. בהשתתפות: הרב יצחק ביטון הי"ו מגיד השיעור	בית הכנסת "תפארת ישראל", המכבים 38. בהשתתפות: הרב דוד לוי הי"ו מגיד השיעור

ישיבת אש התורה
מזמינה את הקהל הרחב
לשמחת בית השואבה
שתתקיים אי"ה בככר בתי מחסה
הרובע היהודי בירושלים
ביום שני ד' דחוהמ"ס י"ט בתשרי תשמ"ח (12.10.87)
בשעה 8.00 בערב
בהשתתפות:
גדולי התורה, אישי ציבור, תזמורת, שירה וריקודים
בואו בהמוניכם!

בית המדרש חניכי הישיבות - צעירי אגודת ישראל
"חזון יוסף"
ע"ש מרן רבי ש. יוסף כהנמן גאב"ד פוניבז' זצוק"ל
קרית הרב אברמסקי אשדוד
הננו להודיע בזה לבני תורה והציבור הרחב שאי"ה במוצאי ש"ק חוהמ"ס תשמ"ח בשעה 8
חגיגת שמחת בית השואבה
בסוכה הגדולה של הרב אברהם ישעיהו זק הי"ו
קרית הרב אברמסקי, אשדוד
בהשתתפות:
מורנו הגאון ר' דב צבי קרלנשטיין שליט"א
ראש ישיבת "גרודנא"
הציבור מוזמן.

מכון בית יעקב למורות
ככר לוין ירושלים
בעז"ה בחול המועד סוכות תתקיים
שמחת בית השואבה
בסמינר
★ לבנות כתות א'
ביום ראשון ג' דחוה"מ בשעה 3.00
★ לבנות כתות ב' וג'
ביום שני ד' דחוה"מ בשעה 4.00
להביא 2 שקלים
חג שמח
המדריכות

בית הספר העל יסודי, סמינר לבנות
בית יעקב ירושלים
הודעה לתלמידות
ביום ראשון י"ח תשרי תשמ"ח, ג' חוה"מ סוכות
בשעה 3.00 אחה"צ יתקיים אי"ה בביה"ס
שמחת בית השואבה
כל התלמידות מוזמנות
בברכת חג שמח
המרכזות והמדריכות

בצלאל לנדוי

השפעת דברי הזוהר על איסור הנחת תפילין הנהגות הקבלה מתפשטות לחו"ל גם בקהילות אשכנז

מאמר שני לערב שבת חוה"מ

(המאמר הבא בערב שמחת תורה: - מנהג אר"י שלא להניח תפילין).

שינוי יסודי במערך הכוחות בשאלה זו חל בראשית האלף השישי עם גילוי אורו של ספר הזוהר המפליג באיסור הנחתן של התפילין בחול המועד. במאמרנו הראשון על ההלכה והקבלה הד־ מינו דעת הפוסקים כי במקרה של ניגודים, לכאורה, בין הלכה וה־ קבלה העדיפות להלכה, אולם בענין הנחת תפילין, הרי גם בני ספרד, שנהגו עד אז להניח תפילין בחול המועד, על יסוד הכרעות הפוסקים הראשונים, חדלו להניח, ובעקבותיהם הלכו גם רבים מבני אשכנז בהסתמכם על דברי הזוהר.

הזוהר הקדוש מביא אזהרה מפני הנחת תפילין בחוה"מ וב־ מדרש הנעלם לשיר השירים על הפסוק "לריח שמניך טובים" נאמר: "רב המנונא סבא הכי אמר, אלין אינון ימים דאקרון טובים, ואינון תפילין דרישא דקב"ה מנח להון — כאילין יומין דאינון תפ־ לין דמרי עלמא, אסור לאנחא שאר תפילין, דהא אלין יומין דאינון תפילין עילאין שראן על רישיהון דישראל קדישין, ועל כן בחוה"מ אסור לאעברא תפילין דמארי עלמא דמלכא, ולאנחא תפילין אחרנין, דאינון דוגמא ודיוקנא לתתא". ומכאן אזהרה נמרצת "אי ההוא עבדא דחי חותמא עילאה דמלכא, בגין ההוא חותמא דאיהו עבד — ודאי בר קטלא הוא ההוא עבדא, בגין דאיהו עביד קלנא בחותמא דמלכא, ולא חייש ליה, ובגיני כך אסור לעמא קדישא דחיה חותמא דמלכא עילאה, דשרא עלן, בגין דיוקנא דאנן עב־ דין האי במועד ובחולו של מועד".

הזכרנו לעיל את דברי המאירי "בספרד נהגו שלא להניח". אולם מדבריו של אחד מחכמי ספרד לפני הגירוש, רבי יצחק אבוהב בספרו "שלחן הפנים", מסתבר כי בימיו היו גם בקהילות ספרד כאלה שהניחו תפילין בחול המועד, וכ־ דבריו "ובחולו של מועד יש דמ־ ברכין ויש שאין מברכין עליהן", ומשמע שהכל מניחים. (קטעים מספרו נתפרסמו ע"י א"מ הבדמן בספר רבי יוסף קארו, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תשכ"ט, עמ' ר"ה).

רמז למנהג זה וכן השנוי שחל בעקבות השפעת הזוהר מצוי בדבריו של רבי יצחק קארו, דודו של מרן: "בכל ספרד נהגים בכל הדינים ובכל עניני איסור והיתר בסברות הרא"ש, והוא היה מניחם ומברך עליהם, ומשעה שמצאו המאמר ההוא בזוהר על איסור הנחת תפילין בחוה"מ, לא הניחום עוד כל החכמים וכל הקהילות, אין גם אחד".

היו בין חכמי ספרד שהפסק לא היה מוחזק אצלם, אולם אף הם פסקו שלא להניח משום ספק והסתמכו על דברי הזוהר. הרדב"ז, למשל, שהתלבט בשאלה זו פוסק שלא להניחן משום שב ואל תעשה, ובתשובתו (אלף פ"ב) הוא מציין "ראיתי בזה כל העם פוסחין על שתי הסעיפין, לפי שהרא"ש כתב בתשובתו שחייב להניח. וכתב גדולה מזו שאותה תשובה מותר לכותבה בחוה"מ משום דבר האבד, ומקצתם יראים לעצמם, לפי שנמצא כתוב בספרי הקבלה שהמניח תפילין בחוה"מ נענש, ואנחנו לא נדע מה נעשה" להלכה הוא פוסק: "שב ואל תעשה אני שונה כאן, כי ראיתי חכמי האמת מרחיקים זה מאד". כן הוא מצטט את תשובת הרשב"א "ידעתי אני שגם הוא אות, שהרי חולו של מועד, אסור בכל מלאכה שאינה מלאכת האבד, וכן אנו נוהגין לפטור, ושמחתי מאד על תשובתו".

הרדב"ז מרגיש כי מבחינת הנגלה יש מקום לחייב הנחת תפילין "ומתוך תשובת הרשב"א עצמו למדתי מבנה, דלמי שסובר שהמלאכה בחולו של מועד אינה אלא מדברי סופרים, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל, אם כן חולו של מועד אינו אות, וצריך להניח, כדי שיהיה לו אות, וכיון שהיא פלוגתא — דברי הקבלה יכריעו, "אתה אל תניח".

במאמרנו הקודם כבר הזכרנו דעת הרמ"א שמברכין עליהם אך לא בקול רם. היו בקהילות אשכנז שבהן הוסיפו להניח תפילין אך נהגו שלא לברך, כדברי הט"ז הפוסק: "כיון דקיימא לן דברכות אינן מעכבות, והזוהר מפליג מאד בעונש הנחתן בחול המועד, ואף הרא"ש כתב והמברך לא הפסיד, ש"מ מינה דאין חיוב לברך, נראה "מכל מקום מי שהניחם בלא ברכה בחוה"מ, לא הפסיד", וכך פסק רבי יוסף יוזפא האן בספרו "יוסף אומץ": "בחוה"מ יש איסור על פי הקבלה, ומאחר שאין לנו פסק בסתרות לא נהגין הכי, מכל מקום נראה שלא לברך, וכזה נראה לצאת ידי ספק".

בשנים הבאות גדל מספר הק־ הילות מאירופה המזרחית, שבהן חדלו להניח תפילין בחוה"מ, כן היו בודדים מבני קהילות אשכנז שקיבלו עליהם את הנהגות הקבלה, או שהגיעו לידי מסקנה שגם מבחינת ההלכה והעדיפה הנהגה אין להניח תפילין בחול המועד.

כדוגמא להתפשטות המנהג שלא להניח תפילין נציין כי בספר "קיצור של"ה", הכולל הנהגות טובות וישרות, שחיבר רבי יחיאל מיכל עפשטיין, ברובן הנהוגות בקהילות אשכנז, כלל במהדורה ראשונה (פיורדא תפ"ג) את דעת הט"ז להניח תפילין אך שלא לברך וכן דעתו של בעל מגן אברהם שלא לילך בהם ברחוב בגלוי. במהדורה שניה שהופיעה בשנת תנ"ו (כ"ב שנה לאחר המהדורה הראשונה) נוספה הערה ע"פ דברי הזוהר ולפי קבלת האר"י "אסור להניח תפילין בחול המועד וכי שמניחן הוא חייב מיתה".

● הפולמוס בכמה מקהילות איטליה

בעוד שרמ"ע מפאנו וכמה פוסקים שנטו להתייחס בחיוב להנהגות הקבלה, תבעו מבני הקהילות שנהגו עד כה להניח תפילין בחוה"מ להישמע לאזהרות הזוהר, יצא לעומתם אחד מחכמי איטליה, רבי משה פרובינציאלי שתבע את כבודה של ההלכה.

היו בין הפולמוסים שהשאירו את חותמם בשדה ספר ובהזדמנות שניה נעמוד על הפולמוסים שהת־ נהלו בערי איטליה והמערכה שגלשה למדינות אחרות. במערכה שרבי יעקב עמדין ניהל כנגד הג"ר יהונתן אייבשיץ בעל "אורים ותומים" יצא בטענה נגד רבי יהונתן שנהג במנהגי הקבלה.

פר"מ דקהילת אה"ו יצאו להגנת רבם רבי יהונתן וקובלים על בעל "פני יהושע" שטען כנגדו "שהרעיש כל חכמי הדור עליו, שאינו מניח תפילין בחוה"מ, וכאלו עבר על לאו הניתן לאזהרת מיתת בי"ד, וכמה אנשי חסידי עליון ופרושים נוהגים כך. וסומ־ כים על דברי הזוהר ושאר מקצת פוסקים ראשונים ואחרונים".

בספר "בית יהונתן" מסופר כי בין הטוענים כנגדו היה "אחד שראה שהניח תפילין בלי פרשיות ונשבע על זה ואח"כ שב והודה שזאת היה בחוה"מ, כי לאשר ערערו עליו שאינו מניח תפילין בחוה"מ, וכדי להסיר תלונה מעליו הניח משום מראית עיניים תפילין בלי פרשיות".

● בעל שואל ומשיב: גם ע"פ הזוהר יש להניח תפילין בחוה"מ

בדורות הבאים התנהלו בענין זה דיונים באהלה של תורה, ובכלל הדיונים היתה שאלת ההכרעה בין הנגלה והנסתר, בין הכרעות הפוסקים ובין הוראות הזוהר הק־ דוש. עוד נעמוד במאמרינו הבאים בנידון, אך לעיננו נציין דבריו של רבי יוסף שאול נתנזון בעל "שואל ומשיב" בתשובתו (מה־ דורה תליתאה ח"ג סימן ס"ד) שאין בזוהר ראיה שאין להניחם. הוא תולה את הדבר במחלוקת בדבר מלאכה בחול המועד: "אם אסורה מדאורייתא, אזי גם הנחת תפילין בחוה"מ אסור, כיון שיש לחול המועד אות היינו באיסור מלאכה, ואם מדאורייתא מותרת, אם כן אין לחוה"מ אות, ולכן מותר להניח תפילין בחוה"מ. הזוהר סובר דמלאכה אסורה בחוה"מ, לכן יש איסור הנחתן בחוה"מ, אבל לדידן דנקטינן דמלאכה מותרת מדאורייתא מותר להניחן בחוה"מ, והוא מסיים את תשובתו ששמע שרבי אברהם דוד אב"ד בוטשטש הניח תפילין בחוה"מ, ואמר שאין מבינים הפשט בהזוהר, ואני בסודם לא באה נפשי, אבל לפי עניות דעתי אין ראיה מהזוהר".

● על הנוהג בתנועת החסידות

מיד עם הופעת החסידות אימצו לעצמם כמה מנהגות הקבלה, ובכללם להימנע מהנחת תפילין בחול המועד. ב"שבחי הבעש"ט" מסופר עליו שנשאל ע"י גיסו רבי גרשון מקיטוב, מדוע הוא נמנע מלהניח תפילין בחו־ ה"מ, ועל כך נקרא לבירור בפני רבי משה רבה של קיטוב, וכך הסביר הבעש"ט, שנהג להסתיר את מדרגותיו "ראיתי בספרי טייץ (אידיש עממית) שכל מי שמניח תפילין בחוה"מ חייב מיתה".

ההולכים בעקבותיו נהגו גם כך, וכבר בשנת תקל"ב נכללה טענה זו, אי הנחת תפילין בחוה"מ ע"י המתנגדים. בחוברת התתקפה נגד החסידים "זמיר עריצים וחר־ בות צורים" מוקדש לענין תפילין בחוה"מ קטע שלם, המחבר טוען כי "כל השנים נהגו קהילות אשכנז בעקבות הרמ"א, ודבריו ב"מפה" על השו"ע, שימשו "נתיב לכל קהילותינו בגבול אחינו שוכני הארצות האל. כשחר פרוש על השולחן ערוך, מימיהם אנו שו־ תים, ודבים ישתו עד עת קץ לעולם דבריהם ניצבי", וכאן הוא טוען נגד החסידים שהוא קורא להם דווקא, פרושים: "זוכת הפרושים נחלקו מכל העדה אחינו אנשי גלותינו, בכמה דינים כמו תפילין בחול המועד, תולין עצמן באילנות גדולות, אשר לבם היה פתוח עלי ממי הקבלה, והם אומרים מקבלה ואילך לא אהיה חובש פאר, כי אות היא מה שכבר נגלה רז זה לחכמי מאורי הגולה, גדולי הפו־ סקים, הפליא עצה הגדיל תושיה, באמרם המנהג עושה מצוה, וכיוצא בדינים אלו, פורשק שפתיך מחתה לו, לשנות מנהגי אבותינו גדולי־ נו".

במכתבו מיום ט' אדר ראשון תקנ"ד כותב רבי משולם איגרא לראשי הקהל של לבוב וברודי בקריאה להתיצב במערכה נגד החסידים: "עליכם הדבר חובה לרפאות צאן הנדחה והנהלאה, ולמען לא תפרצו הנה והנה, "לא תתגודדו", שלא תתגודדו כתות מיוחדות, להתפלל ברבים מנהג ספרד בכל מדינותנו, ושלא להניח תפילין בחול המועד".

מכאן ואילך אין נימוק זה נזכר בטענות נגד החסידים, שכן הגר"א עצמו מבסס בביאורו את ההנהגה שאין להניח תפילין בחוה"מ ודוחה את הראיה שהביאו הפוס־ קים מהירושלמי מועד קטן (ראה לעיל) בהדגישו "שאין לדעה זו עיקר כלל", ואף הדגיש "וטעות היא בידי המחייבים שטען בפירוש הש"ס", (ראה במאמרנו הבא על מנהגיהם של הפרושים, ההולכים בעקבות הגר"א).

אם כי החסידים בכל מושבו־ תיו, קבעו את הליכותיהם על יסודות הקבלה כאמור, מצאנו מאבות החסידות שהניחו תפילין בחוה"מ, כגון רבי פנחס מקוריץ. מחבריו של הבעש"ט ומראשוני תנועת החסידות נקט בעניינים מס־ וימים עמדה עצמאית, וכך גם בענין הנחת תפילין בחוה"מ.

בהתאם לכתב יד שנשתמר בספרית סיגט ולא הובא עד בה לדפוס, ציוה לכמה משומשי לקחו להניח תפילין בחוה"מ ול־ כוון בשעת הנחתם, כי אם אין חובה להניח הרי הם כרצועות בעלמא, ולא יכוון לשם מצוה. בדברים שצויינו שם מודגשות שתי נקודות חשובות, שעל ידי כך לא יעבור על דברי הזוהר, ומאידך גיסא לא תהא לו יוהרא, שהוא נמנה על יחידי סגולה המודמים מעם.

רבי שניאור זלמן מלאדי מביא בשו"ע את מכלול הדעות, הוא מסכם בדעות הרמ"א, הלבוש והט"ז: "חוה"מ, שמותר במלאכה מן התורה, חייב בתפילין, וכן נוהגין בכל גלילות אלו להניחן במועד ולברך עליהן, אלא שאין מברכין עליהם בבהכ"נ בקול רם, כמו בשאר ימות השנה, להודות שיש בהן קצת קדושת האות, ועוד לפי שי"א שאין לברך על תפילין בחוה"מ, לכן אותן שנהגו לברך נהגו לברך בחשאי, כדי שלא יבא הדבר למחלוקת, וזהו טעם מנהגי־ נו, אבל מי שמניחן בלא ברכה יפה הוא עושה, כי ספק ברכות להקל, והברכות אינן מעכבות".

לעומת זאת מוכיח רבי אברהם חיים נאה בספרו "פסקי הסידור" כי לדעת בעל השו"ע וה"תניא" אין להניח תפילין בחוה"מ, אם כי לא במפורש אלא ברמז. בסידורו הוא פוסק זמן חליצת התפילין בראש חדש אחר ההלל ולא הזכיר זמן חליצת התפילין בחוה"מ, ומתוך המשמעות מסיק רא"ח נאה בספרו "פסקי הסידור" את מנהג חב"ד שלא להניח תפילין בחו־ ה"מ. הובא גם במקורות וציונים לשו"ע אדמו"ר הזקן הוצאת קה"ת.

אחד מגדולי החסידות בדור השלישי והפוסקי הדורות, רבי אברהם דוד מבוצ'ץ, פוסק אף הוא לחייב הנחת תפילין בחוה"מ, ואף נהג כך בעצמו. בהערותיו "אשל אברהם" לשו"ע או"ח סי' ל"א, הוא מאריך בנושא זה ומד־ גיש "אחזת תפילין בחוה"מ פשוט וידוע לכל שאין בדורות אלו מק־ ביעות חיבור השו"ע והלאה, מי שיעלה בלבו לומר שיש בו כח להכריע בזה הלכה למעשה, ומי יכנס בהררי קודש — להכריע ביניהם — וזה נוגע לפלוגתא שבין התנאים הקדושים בעניני תפילין בשבת ויו"ט".

יחד עם זאת הוא נוטה לחייב בהנחת תפילין "ומה שכתב בזוהר חוש חייב מיתה, היינו מצד העושה בשאט נפש לחלוק על החכמים — אך כיון שיש לנו פלוגתא דתנאי, ואי אפשר לנו להכריע בזה, וכיון שזה נמסר לחכמים מה שאין לנו הכרע מש"ס ומחז"ל, נראה שמסרוהו לדורות שאחריהם, וכיון שבדורות שאח־ ריהם עלה לבין הרבה חכמי הדו־ רות ההסכמה להניח, כל מקום יתפוס כפי מנהגו על פי חכמים הקדומים, דשם וכיון דחכמים קדמונים דמדינות אלו הכריעו מהש"ס להניח תפילין בחוה"מ, נראה ברור שאין לנו לשנות מאר מה מזה כלל, ביחוד כאשר יש חשש של ביטול מצות עשה מן התורה, וגדר קרקפתא דלא מנח תפילין ח"ו לדעת הפוסקים שחייב להניח בחוה"מ".

כן התלבט רבי אברהם דוד בשאלת הברכה על התפילין שכן בספק של תורה צריך לברך, ועל־ תה בדעתו להודות שיברכו רק בהרהור, אולם לאחר בירור הוא פוסק "נכון, כמו שכתב בעל פרי מגדים, להתנות, ונכון שלא לברך".

כלפי דברי הרמ"ע מפאנו המ־ ביא הוכחות לאיסור הוא טוען: מכיון שזה נמסר לחכמים נראה שמסרוהו לדורות שאחריהם וכו', ורצון ונחת רוח ושעשועיו של השי"ת הוא שיהיה נעשה בזה בכל מקום, כפי חכמיו ומנהיגיו הטובים, ואף במקום שנהגו ע"פ החכמים להניח כדרכן, הוא נחת רוח להשי"ת, וכן הוא מן התורה בהחלט, בודאי במקום ההוא, שכן מסרו השי"ת לחכמים לפי הזמן ולפי המקום".

כן מצא גם דרך לפתרון "ולפי הנהגת האחרונים להניחם בלא ברכה ולכוון על הספק" אם כי אין חשש "בל תוסיף" ואין חשש זלזול אות, אם כן לכאורה קשה מאד על אותם שאין מניחים "למה לא יעשו כן ויצאו לכל הדיעות", אולם הוא מסכים גם את דעתם: "מכיון שהם סבורים שחוה"מ אין חייב בתפילין, ואדרבה יש איסור בהנחתן, לא רצו לחוש לדיעה הסוברת דחייב בתפילין ולהניחן על הספק, כי נפיק מיניה תורבה, כי לא רבים יחכמו להניח ולהת־ נות, והמון עם יחשבו לשם מצוה, גם היודעים לפעמים ישכחו ויכוונו לשם מצוה, ויעבור על "בל תו־ סיף", ויזלזלו בחוה"מ אשר הוא חמור מאד כעובדי ע"ז, ואין לו חלק לעוה"ב. על כן שב ואל תעשה עדיף, דאותם שמניחים תופסים עיקר להלכה שחוה"מ חייב בתפילין. על כן מניחים בלא ברכה, ומכוונים על הספק לצאת לכל הדעות, והוא פשוט".

● עמדתו הנמרצת של רבי אייזיק מקאמארנא

לעומת זאת פוסק רבי אייזיק מקאמארנא בספרו "שלחן הט־ הור" בנוסח נמרץ "אסור להניח תפילין בחול המועד והמניח אותם חייב שתי מיתות לשמים, כמבואר בזוהר ורבינו מנחם עזריה, וכל מי שיש בידו למחות צריך למחות בשלום ובהשקט ובאהבה".

בביאור "זר זהב" הוא מציין: "רוב הראשונים וכל הגאונים וה־ רמב"ם והראב"ד ובעלי התוס' והרשב"א והרא"ה והרמב"ן אסור להניח תפילין בחול המועד, אלא שאחד מן הראשונים, מרן הקדוש הרא"ש, סובר שמניחין תפילין בחוה"מ, ובודאי אילו היה רואה מרן הקדוש את ספר הזוהר, היה כופף ראשו הקדוש. והיה מבטל דעתו לגמרי".

הוא מוסיף "שבאמת הלואי שאזכה להיות עפר ואפר תחת רגלי מרן הקדוש ולא להשיב עליו, אבל בכאן דבריו תמוהים, ואין דרכי להאריך במליצות ובקושיות, ולכן נציע השיטות בגמרא, בבלי וירושלמי, והמעיין יראה האמת", וכך הוא דוחה אחת לאחת את כל ההוכחות שהסתמכו עליהם מח־ ייבי הנחת תפילין.

לגבי הרא"ש המסתמך על היר־ ושלמי הוא מעיר "ולא ידענא כלל מה היה לו לרבינו הקדוש לעקם עלינו השמועה, ולפרש פי־ רוש זר ורחוק, לא שבאמת על מרן הקדוש אין תלונה כלל, שהוא לא ראה ספר הזוהר ודחק עצמו בדוחק גדול לקיים מנהגו", אבל תלונתו על "האחרונים שראו את דברי הזוהר, וגם כל הפוסקים הגאונים אסרו. על מי סמכו להניח תפילין".

לדבריו נהג גם הרמ"א שלא להניח תפילין בחוה"מ. הוא מוסיף "שהרמ"א ראה עיקר חבורו לכ־ תוב מנהגי מדינות אלו, כיון שראה המנהג, כתב כך נהגין, אבל הוא הקדוש "בוודאי מימיו לא הניח תפילין בחוה"מ, תדע שלא כתב כאן 'ואין לשנות' 'והכי נהגו' כמ־ נהגו הקדוש, במקום שגם דעתו מכרעת כך, אלא ודאי שבכאן גם הוא ראה חולשת דברי הרא"ש, ובפרט נגד הזוהר, ולא יישר בעי־ ניו, אלא שכתב המנהג, שיהיה להם על מה לסמוך, אילן גדול, דאם לא כן כל המניח היה חייב מיתה לשמים. תקרא מבזה את המועדות, שאין לו חלק לעוה"ב אבל השתא שעושין בטעות, פטורין מכל זה".

אף בספרו "נוצר חסד" טוען רבי אייזיק מקאמארנא: "והמבזה את המועדות — חול המועד, שמניח תפילין" — שכן המניח תפילין בחוה"מ בזמן הזה חייב שתי מיתות לשמים. לדבריו "כבר נהגו רוב המון בישראל, על פי הזוהר ועל פי הפוסקים, ותתברר שגם דעת הירושלמי כן", ועל כן הוא תובע "כי שיש בידו למחות חייב למחות, כי הוא עוון פלילי".

לעומת זאת יש מקום לשתי הדעות בספרו של רבי שלום מב־ ראהין לבית קורידינוב "משמרת שלום", הכולל דינים והנהגות על דרך החסידות, ולא זו בלבד שהוא אוסר לצבור לשנות ממנהגו, שכן הדבר תלוי במנהג המקומות, "ואל ישנו שום צבור ממנהגם, כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, ואותם המניחים — הסכימו האחרונים להניחם בלא ברכה, ולכוין בעת הנחתם שמניחים על הספק".

בהסברו הוא פותח "ידוע כי הוא פלוגתת קדמונים, תלמודין ותלמודא ירושלמי סתמו דבריהם בזה, אך בפשטות לשונם מורה שצריך להניחן".

בתגובתו לספרו של רבי עמ־ נואל חי ריקי "תפילין דמרי עלמא", שהרעיש נגד הנחת הפי־ לין, הוא מעיר "תמה אני על גאון וצדיק כמותו, איך הרהיב בנפשו עוז, לבטל דעת כל הפוסקים, דס"ל דחוה"מ חייב בתפילין והוא כפרס אותם: רש"י הסמ"ג והתוס' והר"מ מרוטנברג והרא"ש והטור והמרדכי ס"ל דחוה"מ חייב בת־ פילין, ולדעת ה"כסף משנה" גם הרמב"ם סובר כן, ואחריהם הה־ דיקו גדולי האחרונים: המהרש"ל, הרמ"א, הלבוש, הב"ח, התוי"ט, הט"ז והמ"א".

הוא מזכיר דבריו של מרן ה"בית יוסף" כי לפני גילוי הזוהר המזהיר מפני הנחת תפילין בחו־ ה"מ, היו בני ספרד גם כן מניחין כמו בני אשכנז, ומאת ה' היתה נסיבה כי הגיע הזמן והנשמות שאין להם להניח — ובענין הזה יש טעמים כמוסים ומעט אשר האיר ה' בשכלי".

לעומת הטענה שאין שום מקום ע"פ חכמת האמת להנחת תפילין בחוה"מ, הוא מעיר: "ואני לא כן אדמה. ולבבי לא כן יחשוב, ואני אומר הלא ר"מ ור"י חביריו של רשב"י היו, ובאו בסוד ה', וכל רז לא אניס להו, וסבירא להו שגם שבת ויו"ט זמן תפילין הוא, הלא רואים אנו שיש מקום בחכמת האמת להניח תפילין בשבת ויו"ט, וכל שכן בחוה"מ, ע"כ כל הגדולים והקדושים שסבורים שחוה"מ זמן תפילין יש להם מקום גם בחכמת האמת".

בספרו "אות חיים ושלום" תוקף בחריפות רבי חיים אלעזר שפירא את בעל "משמרת שלום", על שמצא מקום להיתר הנחת תפילין גם על יסוד חכמת הא־ מת, לא נוקה גם רא"ד מבוצאץ מדוע יצא נגד תלמידי הבעש"ט, והוא מעיר מדברי עצמו בראשית המאמר הזה, שחזר מברדיטשוב "אחר שזיכני ה', שנתישבה דעתי קצת מסירוף הדעת שהיה לי שם בבארדיטשוב". כלפי פסקו שאין לשנות את הנוסח, הוא טוען נגדו מדוע שינה בעצמו את נוסח תפילתו לנוסח האר"י".

לפי נשמעה התוכחו ביניהם רבי אברהם דוד מבוצא'ץ עם רבי צבי הירש מזידיטשוב, בביתו של רבי משה ליב מסאסוב בעוד שהרב מבוצא'ץ הביא רמזים לחיוב בהנחת תפילין בחוה"מ, השיב לו רבי צבי הירש מזידיט־ שוב "אם ברמזים אתה בא אלי בזה, הנני אומר לך רמז נכון במ־ קומו. בתורה מהכתוב שממנו דרשו חז"ל שאין מניחין תפילין בשבת ויו"ט, היינו "את החוקה הזאת למועדה", את החוקה הזאת מימים ימימה, (1338) בגי־ מטריא "מניח תפילין בחול המועד חייב מיתה" (1338) חושבנא דדין כחושבנא דדין.

● תשובתו של בעל אבני נזר

לעומתם ערך תשובה מקיפה בנושא זה רבי אברהם מסוכטשוב בעל "אבני נזר" (סי' ב') להוכיח פטור הנחת תפילין בחוה"מ גם־ מבחינת הנגלה: "מאד קשה לומר כי הלכתא רבתי כזו לא תהיה מתבררת מתוך התורה הנגלית לנו ולבנינו, שהיא עיקר תורתנו שניתנה לנו מסיני, להורות מתוכה, והנסתר לפנימיות וסוד וטעמי המצוות ליחידי סגולה, והלכה זו יהיה הוראתה מתוך ספר הזוהר לבד, גם ידוע כי חכמת הקבלה נקראת נשמת התורה, המתפשטת מתוך הלכות תורה שבעל פה, שהם גופי תורה, וכשם שכל כחות נשמה נראים באברי הגוף, כן נר־ אים פנימיות טעמי המצוות שב־ זוהר בתורה תורה הנגלית, ובעל כורחיו, מאחר שהזוהר פסק דחול המועד לאו זמן תפילין מחויב להתברר זה מתוך סוגיית הש"ס — אולם בחמלת ה' עלי יגעתי ומצאתי תאמין, שתודה לא־ל מצאתי דרך נכון לבאר דאיפסקא הלכתא בש"ס, דחוה"מ לאו זמן תפילין".

מדבריו של בעל "אבני נזר" משתמע שלפני גילוי ספר הזוהר היו כל ישראל נוהגים להניח תפילין בחוה"מ, וכך נראה גם מדברי המהרש"ל בתשובתו, אולם בעל "אות חיים" אינו משלים עם זאת "וזה אינו במחילת כבוד תורתו הרמה — בודאי הגאונים דפסקו שלא להניחן, וכן הרשב"א ושאר גדולי הראשונים, בודאי היו במקומותם ובמדינתם נהגים שלא להניחם כלל. לדעתו יש לקבל דברי ה"בית יוסף" "שהיה שם מרא דארעא דישראל בא"י בין הספרדים, ע"כ בודאי ידע יותר מנהגן ועניינן וטעמן, והמהרש"ל היה רחוק מאה"ק הרבה מאות פרסאות מהם, ובימים ההם גבה שורא בינייהו יותר, כמרחק רב כזה, וכתב רק מפי השמועה, כנראה".

היו מגדולי התורה והחסידות שלא הקפידו בנידון זה בשאלת "לא תתגודדו". רבי חיים הלבר־ שטאם בעל "דברי חיים", למשל, הורה לתלמידיו הבחורים שעד"ין לא נישאו להניח תפילין בחוה"מ, והבחורים מניחי התפילין התפללו בבית מדרשו. יחד עם יתר המת־ פללים שלא הניחו.

יש להוסיף שבניו ונכדיו של בעל "דברי חיים" נהגו אף הם כך, מחוץ לרבי יחזקאל משינאווא, שהורה גם לבחורים שטרם נישאו לא להניח תפילין בחוה"מ, כמו הנשואים. אביו בעל "דברי חיים" השלים עם ההנהגה זו, ולא זו בלבד אלא שבנו רבי שלום מסטראפקוב, שהגיע למ־ צוות ושהה בסוכות בצאנז, נצטווה ע"י זקנו בעל "דברי חיים" לנהוג כדעת אביו ולא להניח תפילין בחוה"מ.

ענין הנחת תפילין ע"י בחו־ רים נידון גם ע"י רבי ישראל מטשורטקוב ראה ספרו דברי ישראל ח"ב, הע־ רות על ספרים עמ' י"ד, וכן בירחון התורני הנשר שנה רביעית סי' ב' וסי' ט"ו, הובא שאפילו נער לאחר בר מצוה לא יניחם בחול המועד. מפי השמועה נמסר לכותב הטורים שהאדמו"ר מסאטמאר בעל "דברי יואל" הורה אף הוא לבחורים בני חו"ל, לפני נשואיהם, ששהו בחול המועד בארץ ישראל, להניח תפילין בצנעה.

מנהגו של בעל "דברי חיים" מצאנז, שבבית מדרשו לא היו מניחים כלל תפילין בחוה"מ, רק הבחורים. כולם מניחים תפילין בראשם, בגלוי ומתפללים בצבור בביהמ"ד, נזכר ע"י רח"א שפירא בספרו "אות חיים", והוא טוען, אם כי אינו מזכיר את שמו "לא ידעתי היתר ללאו דלא תתגודדו. וביחוד כשהחסידים תלמידי הבעש"ט נהגו על פי הזוהר שלא להניח".

מסורת זו מיוחסת לו את הת־ שובה דלהלן: אמנם מנהג חסידים שלא להניחם, אך בבחור קודם הנשואין לא שייך חסידותא, כמו שאין מניחין הבחורים תפילין דר"ת" (מובא ע"י ידידי ר' יוסף וריסברג בספר "אוצר החיים" עמ' שכ"ו ומציין לספר "מקראי קודש" לר' יחיאל מיכל גאלד. שהאריך בבירור כל השיטות בזה).

בבאבוב התהגה פשרה לפיה נהגו הבחורים להניח עד שמלאו להם חי"י שנה. מנהגם של ממשיכי דרך צאנז הוכר גם ע"י אלה שלא הניחו תפילין בחוה"מ, וכאשר אחד מנכדי בית צאנז שהה בבעל־ זא הורה לו רבי אהרן מבעלזא להניח תפילין בצנעה באכסניה שלו.

לוח המודיע

דירות ובתים

למכירה

★ הר־נוף 4 + גינה מטבח מפואר $105.000 מיידי "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ הר־נוף 5 נוף מרווחת $100,000 "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ הר־נוף 4 נוף דרום מרפסות גדולות $95,000 כניסה מיידית "אנגלו־סכסון" (02)221161 (מלד"ן)

★ בשרי ישראל 3 + שרותים כפולים מטבח גדול ומשופץ, ק"ב + מרפסת (02)380603

★ 3 ליד אפריון ק"א כיוונים טובים ארונות משופצת גינה (02)811163

★ ברמות־ג', 3 + פ"א, ק"ד, נוף, מחסן גדול. 70.000 דולר — סופי. לא לתיווך. (02)666466

★ בהר־נוף שלב א' 4 חדרים מצויינת מטבח מרווח, גינה פרטית דרום־כוורת מרפסת גדולה, ארו־ נות, (02)538446 .$123000

★ בסורוצקין 4 חדרים, מצוינת, דרומית, ק"ב, טאבו $125,000 טל: (02)522573

★ ברמ"פ, בצפניה ק"ק 2 נהדרת + גינה 35.000 (02)288992, מיידי

★ חייבת להמכר בהמ"ג מקסימה קרוב למטרסדורף 4½ חדרים + סוכה (02)532386

★ ברמות א' 4 גדולה ומטופחת + כיוונים!! רק 72.000!! קונים 1% מוכרים 1% בלעדי ל"פרפר" (02)248651

★ ברמות ד, 4 + פ"א + 118 מ"ר גינה, חדשה, מידית, 110,000 (02)532730

בדמ"פ

★ בדמ"פ דירת 2 ק"ב, מסודרת, חייבת להמכר! טל: (02)520690 (02)824457

מכירות

★ למכירה סט סלוני (ספה כפר לה. מיני ר'2 כורסאות) במצב מצוין ובמחיר הזדמנות (03)796546

אינסטלציה ושיפוצים

★ לאינסטלציה ושיפוצים פנו למומחה שוורץ שמואל (03)705089 גם לקריאות דחופות

צילום

★ הסכרת ציוד וידאו + מסך לציפיה ביתית. הסרטת ארועים בוידאו+ צילום: "אלי ביתן הצי־ לום" (03)5700105

שידוכים

★ בס"ד "בנה קינך" שידוכים לדה"ים שטראוס ב'/20 טלפון (02)242428

תזמורת

★ תזמורת חסידים עם האורגן־ סינטיסייזר החדיש ביותר של ימהה (02)863964 (03)797384

לוח היום

בס"ד יום וערש"ק חוהמ"ס ט"ז תשרי תשמ"ח

הדף היומי בבלי: ב"ב קמ"ו

ירושלמי: קדושין כ"ה

משנה יומית: דמאי ו, ב-ג

הלכה יומית: שס"ב, ז-ט

סוף זמן קריאת שמע	7.46
תפילת השחר	8.59
שקיעת החמה	5.18
מחר	
זמן עלות השחר	4.07
נץ החמה	5.35

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: שישי: דר' בלה רחוב הפלך 3 ... [illegible]

רנ' שבת: רמת גן רח' ביאליק 51

חיפה: שישי: חזור רח' הפלמים 97 שבת: — הדר רח' חורב 53.

הקריה: שישי ושבת: הדקן רח' ... [illegible]

פתח־תקוה: שישי: ... [illegible] קצ"ר 40 שבת: ... רח' ברק הירש 21.

נתניה: שישי: קופ"ח כללית רח' ... 11 שבת: הדסה רח' הרצל 24.

... [illegible]

אשדוד: שישי ושבת: קופ"ח כאחדות

רחובות: שישי: ... רח' הרצל 134 שבת: כללית רח' בני משה

שעות הפתיחה של בתי המרקחת מוגבלות בדרך כלל עד 10 בלילה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: שישי: שערי צדק: פנימית ביקור חולים: ילדים כל שאר המחלקות בהדסה עין כרם. שבת: שערי צדק: ילדים ביקור חולים: נשים הדסה הר"צ: פנימית כל שאר המחלקות בהדסה עין כרם.

AMBASSADOR אמבסדור

בית גיבור 116 ת"א

משלוח חפצים אישיים לחו"ל מדלת לדלת

★ אריזה ★ עמילות מכס ★ ביטוח

● העברת דירות בארץ עם אריזה

● העברת משרדים

טל. 03-5102014

"אגודת השביעית"

ביום שני חוהמ"ס ותתקיים אי"ה הסעה מאורגנת באוטובוסים. מבני ברק לישובים: יסודות וקוממיות בשעות לפנה"צ ואחה"צ

ביקור בתערוכת השביעית

מספר המקומות מוגבל

פרטים בטלפון 03-705238

"בואו לבקר אצל גבורי הכח"

בס"ד

סוכת מהודרין מן המהודרין במלון שרתון תל-אביב

בואו לחגוג את חג הסוכות באוירה משפחתית, בסוכת הענק במלון שרתון תל-אביב.

ארוחות "גלאט כשר"

הסוכה פתוחה לארוחות מדי יום בין השעות 12:30-15:00 ■ 18:30-22:00

■ גלאט כשר ■ שמירת שביעית כהלכתה ■ תפריט מיוחד לילדים

■ מוזיקה חסידית מדי ערב עם מנשה פטמן ונגניו.

להזמנות: טל. 03-286222

הזוכה בתואר הסוכה הנאה ביותר במלון בת"א 1986

מלון שרתון תל אביב רח' הירקון 115, 03-286222

בס"ד

נגרית דקו זמרו יוסף

• חדרי שינה • חדרי ילדים

• רהיטי ומזרני עמינח • שולחנות כתיבה

• ארונות קיר

• מטבחים בסגנון כפרי שלייף לק ופורמייקה

• עבודה מעולה והספקה מהירה • מחירים נוחים

• אפשרות ל־4 תשלומים ללא ריבית

• אחריות ל־5 שנים • אפשרות לערבות בנקאית

רח' אהליאב 14 (חממה מתחת לאולם היכל דוד) טל' 534488 מעונו: 341470

מפני קדושת המועד

סיון

מרכז הדרכה למחשבים בית היוצר לאנשי תוכנה

פותח מגוון רחב של קורסים לכל הגילים ובכל הרמות לקבוצות נפרדות בב"ב

קורס תכנות מחשבים, תוכניתן סוג ג, קורס הכרת המחשב ושימושו, קורס עיבוד תמלילים והדפסה, קורס להנהלת חשבונות ממוחשבת

פרטים והרשמה: "בית המחשב" רשב"י 3 פינת ר' עקיבא 126 בני ברק, טל: 03-790712

מבצע מחשבי ספרים ב־12 ת' שקלים

לתלמוד תורה חסידי בירושלים דרוש מלמד מנוסה לכתה גבוהה בעל נסיון

המעונין יפנה לטלפון 02-821170 או 02-822986

תוכלי להגות ממבחר עשיר של חלוקים וכותנות לילה מכל הסוגים גם בחוהמ"ס מ־10.00-8.00 בערב בסורוצקין 53/1 ים

בס"ד

טיולי חול המועד סוכות

מרחבים טיולי ירושלים פעמיים ביום מירושלים

לקבר רחל לספידי כייף (מסלול גלישה ללא מים) ומערת הנטיפים

בימים ראשון, שני, שלישי ג' ד' ה' דחול המועד סוכות

המחיר לנסיעה כולל הדרכה - 8 ש"ח

עם כניסה לספידי כייף ולמערת הנטיפים עד - 7 ש"ח

לקבוצות מאורגנות וישיבות מחיר מיוחד

בדבר פרטים והרשמה "מרחבים" 02/523662 02/525179

מרחבים מספקת אוטובוסים טיוליות ליפים ומורי דרך דתיים למוסדות ולישיבות במחירים מיוחדים

אלי ביתן הצלום מפתיע אתכם שוב

מספרים אלקטרוניים אליאנס

לחיצה קלה—והופ...זה גוזר

אלי ביתן הצלום רח' רבי עקיבא 102

עם מספרים אליאנס-כיף לגזור

ש.ה.ר. השקעות מציעה:

★ לאמהות עד גיל 42 ביטוח "מאבק בסרטן" ל"ע במחיר של 40 ש"ח לשנה.

★ לשכירים הלוואות עד 10,000 ש"ח

לפרטים טל: 03-5709612

רנים YAMAHA

רח' הרצל 123 ירושלים 02-534303

مكتبة الأمل

רייגן חזר מהצעתו למכור 1,600 טילים לסעודיה

וושינגטון. — הנשיא רייגן חזר בו מהצעתו למכור 1,600 טילים נגד טנקים, במסגרת עסקת־נשק בסך 1.4 מיליארד דולר עם סעודיה, לנוכח ההתנגדות העזה בקונגרס.

מנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט, רוברט דול, הודיע על החלטת רייגן במסיבת עיתונאים ואמר כי הוא מאמין כי צעד זה יאפשר לסנאט לאשר את מכירתם של הפריטים האחרים בעסקת החבילה, כולל 12 מטוסי־קרב מדגם אף־15. "ההחלטה לא תסכן את מדינת ישראל" — אמר דול.

ועדת ששינסקי: לא יוטל מס על רווחי הון

כאמת מערכת הכלכלי ... ועדת ששינסקי להמשכת הרפורמה במערכת המסים לא תמליץ כנראה על הטלת מס על רווחי הון בבורסה. זהו הממצא המשתמע מדברי חברי הועדה, שהתכנסה לי"ג ימי דיונים בבית מלון בירושלים.

חברים בועדה נסוגים מהמלצה להטיל מס שבח בגלל הקשיים המינהליים הכרוכים בהטלת מס שכזה. ההערכה היא שיהיה קושי בפיקוח על גביית מס שכזה.

במקביל נראה שלא יוטל מס מחזור בבורסה.

בקרב חברי הועדה קיימת התלבטות לגבי מספר נושאים מהותיים כמו למשל מיסוי על קרנות ההשתלמות וקופות הגמל והפנסיה.

אחת ההצעות היא לבטל את ההקלות במס על עיירות הפיתוח, עבודה במשמרות וקיצבאות הילדים. טרם התקבלה החלטה סופית בעניין זה וההערכה היא שהעניין יוכרע בקרוב.

חברים בועדה הצריכו כי הועדה תסיים את עבודתה במהלך חודש נובמבר הבא אף שאמורה היתה להגיש את הדו"ח הסופי לשר האוצר במהלך החודש הנוכחי.

ההערכה היא שיהיה קושי מסוים בביטול פטורים על ידי הועדה ובהרחבת בסיס המס, לנוכח חשש של המפלגות הגדולות מהכבדת הנטל על הציבור ערב הבחירות לכנסת שיתקיימו בעוד כשנה.

בנציבות מס ההכנסה דוחים את ההצעה להטיל מס על רווחים בבורסה קודם שתופעל חובת דיווח על כלל האוכלוסיה והפעלת מערכת גבייה קלה יותר.

● חיפה — דליקת יער פרצה על רכס שמעל קרית הטכניון באזור גבעת עדי במעלה שכונת נווה שאנן.

הדליקה התפשטה על שטח של כ־400 דונם. למקום הוזעקו שש צוותי כיבוי אש שעמלו מספר שעות ומנעו את התפשטותה. (עתי"ם)

השמטה

בטעות השמט בגליון ערב החג שמו של כותב המאמר על הרה"ק מפודהייץ זי"ע, הי"ה נכדו: הרה"ג שלום חיים פרוש.

תחזית מזג האויר

היום יהיה נאה, תורגש עלייה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות החזויות: צפת 12 עד 26, חיפה 17 עד 29, טבריה 16 עד 31, תל אביב 17 עד 28, באר שבע 13 עד 30. (עתי"ם)

רעידות אדמה באיזור רודוס

אתונה — 3 רעידות אדמה בעוצמה שבין 4.9 ל־5.2 בסולם ריכטר, נרשמו ביום ב' בסמוך לאי רודוס. שני הזעזועים הראשונים גרמו לבהלה באי.

עם זאת לא נמסר על נפגעים, הנזקים שנגרמו הם קלים בלבד.

מסוקים אמריקאים טיבעו

המשך מעמוד ראשון

להיסלם, ולא היו נפגעים או נזקים לספינה האמריקאית.

היתה זו התקרית הראשונה שבה פתחו כוחות אמריקאים באש לעבר כוחות איראניים.

ב־21 בספטמבר תקפו מסוקים אמריקאים ספינה של הצי האיראני לאחר שנתפסה בשעה שהניחה מוקשים במרכז המפרץ, כ־50 מייל מבחריין.

איראן איימה בפעולות תגמול על תקרית זו, שבמהלכה נהרגו שלושה אנשי־צוות איראניים ואחרים נעדרו.

דובר הפנטגון ציין כי מסוק תצפית צבאי אמריקאי מס חיל הים ... בשעה 21.50 (לפי שעון ישראל) ... במפרץ, כאשר נפתחה אש לעברו מצד שלוש או ארבע סירות מהירות איראניות.

המסוק השיב אש ... [illegible] ... שלוש סירות איראניות ... (צ"ה, ע"צ).

איש שב"כ

המשך מעמוד ראשון

בטחון אחרים.

אחרי מירדף של דקות אחדות הדביקו כוחות הבטחון את המכונית. כשנגשו אליה נתכה לעברם מטח אש מהמכונית. אנשי כוחות הבטחון השיבו אש והרגו במקום את שלושת נוסעי המכונית.

ממטח האש של המחבלים נפגע קליע אחד בחזהו של איש שירות הבטחון הכללי ויקטור ארביאן, שנפצע קשה. צוות החייאה ומסוק הוזעקו לטפל בו, אך הוא נפגע ככל הנראה בלב או בעורקים הצמודים ונפטר עוד לפני הגיע ההחייאה.

במכונית המחבלים נמצאו גם כלי־פריצה, רימון יד מסוג "אפ.1" וחומרי חבלה. מהציוד ניתן היה ללמוד, שהמחבלים היו בדרכם למשימה, שיעדה עדיין לא הובהר.

הפגנות אלימות נערכו אתמול בבוקר ברצועת עזה, ... שביתה כללית — על פי מקורות צבאיים ישראליים.

מפגינים שרפו צמיגים, הניפו תמונות של יאסר ערפאת ודגלים פלשתיניים. הם יידו אבנים על חיילים ישראלים, שהפעילו את כלי הנשק שלהם בנוסף על גאז מדמיע, הוסיפו ואמרו אותם מקורות.

דובר צה"ל אמר כי לא היו כל קורבנות בנפש בתקריות אלה. צה"ל תפס עמדות בנקודות שונות של רצועת עזה, ציין הדובר.

אלמוני שהתקשר ביום ה' אל משרד סוכנות הידיעות הצרפתית, ברבת עמון, טען כי ארגונו "הג'יהד האיסלאמי" אחראי לתקרית שבה מצאו את מותם איש השב"כ וארבעה פלשתינים.

הקטל בדרכים:

הרוגים ופצועים בתאונות דרכים

גבר בן 46 ... [illegible] ... בתאונת ... [illegible] ... 6 ... [illegible]

התאונה אירעה בליל מוצאי ... (?) סמוך לשעה 10 בלילה, בקילומטר ה־34 באילת ... [illegible] ... אל שולי הדרך ... [illegible]. בתאונה ... אשה בת 34 ... 9 ו־13 נפצעו קשה. ארבעה ילדים נוספים נפצעו באורח קל.

אדם אחד נפצע קשה ושניים אחרים נפצעו באורח בינוני ... [illegible] ...

... [illegible] ... שלושה ... [illegible] ... בבית החולים ... [illegible] ...

בתאונת דרכים ... בליל מוצאי (?) ... נפצעו 5 אנשים בהתנגשות של מכונית פרטית בעפולה, בדרך חיפה, ליד סמינר לוינסקי, בתל אביב.

למקום הוחשו שני אמבולנסים ותמ"ן של מד"א שפינו 2 פצועים שמצבם הוגדר "בינוני" לביה"ח איכילוב ושלושה פצועים קל לביה"ח וזיקה.

אשה נהרגה ו־3 נפצעו קשה בתאונת דרכים שארעה ביום ד' בסמוך לשעה 1 לפנות בוקר בכביש ירושלים־תל אביב, בצומת ... לפני הכניסה לירושלים.

מכונית מסוג "אודי" שעשתה דרכה במעלה הכביש לירושלים, כסתה לפתע באחד מפיתולי הדרך ופגעה חזיתית במכונית סובארו שנסעה בנתיב הנגדי.

בעוצמת ההתנגשות נהרגה נוסעת האודי. אודם צוורי (42) מאשדוד ובנה עמיחי שנהג ברכב נפצע קשה. שני נוסעי הסובארו אליעזר כהן (46) מגבעת ישעיהו ושלכה אלביליה (26) מבית שמש נפצעו קשה.

הפצועים הועברו לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים. (עתי"ם)

שני טילי "בראד" נורו לעבר קרית שמונה

צידון, — שני טילים מדגם "בראד" מתנגדות בירות נורו ביום ד' בשעות הבוקר המוקדמות מכיוון לבנון לעבר קרית שמונה — על פי נתונים ממקור במשרד לבנה בצידון.

רבי אריה אלתר זצ"ל

המשך מעמוד ראשון

מרן הגרי"ם פינשטיין זצ"ל, שהפליג בשבחו וציין בהערכה גדלותו בתורה ובפסק.

כשבא ארצה, לפני שנים אחדות, התבלט בכישרון התורני והארגוני לצרכי הרבים. עד מהרה כבר ניהחמו להקים חמישה כוללי־אברכים ולעמוד בראשם תוך התמודדות עיקבית ומתישה עם צרכי־קיומם והצבת תשתית להמשך פעילותם השוטפת. בכר לב נשא שיעורים מקיפים, במיחוד בנושאי הלכה בארבעת חלקי השו"ע. יחד עם זאת מונה להיות כחבר בית־הדין המיוחד של חסידי גור בירושלים, ובו התבלט בבקיאותו המופלגה וחריפותו תוך ידע מקיף בהליכות עולם. כשיצא שמו בירושלים ברב מעשי ובקי הוא מונה להיות רב בשכונת רוממה, מקום מגוריו. יחד עם זאת הוא התמיד להרצות בפני תלמידים הרצאות תורניות בעניני הלכה אקטואלים, ובין היתר הרפיע בפני סגל הכשטורה וכדו'.

בכל הופעותיו קידש שם שמים ברבים, פיו הפיק מרגליות והוא ידע להחדיר אל נקודת־האמת תוך הרצאת דברים קולחת השמעת פסק דין שקול וקובע. לצד פעריו בהרבצת תורה, בהקמת צולה של תורה והוראה היהדות, מצא זמן לעסוק בגמילות חסדים בגופו ובממונו, לכל דורש ומבקש, ללא שהיות ושאלות, עוד והמך ולרבים היה כתובת מרכזית לאהיעזר ואחיסמך בקרב נצרכי ירושלים. לקיבוב מיוחד זכה אצל רבותיו־ק לבית גור, כ"ק מרן רבנו בעל ה"בית ישראל" זי"ע ולהבדל"ח אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מגור.

עם הצדור נפער חלל עצום בעדת חסידי גור, שכה הרבה לעשות בבקש שנתיד הקצרות למען הרחבת אהלי תורה בה, האדרת שמה ברבים.

נפלה עטרת תפארת שהיתה כנס להתנוסס ב"ם. האסון הכבד מאמש היה למכה קשה ולתוגה עמוקה שאפפה את ציבור בני ירושלים ותנועה אגו"י, אלפי הידידים ומוקירי המשפחה בארץ ובחו"ל, שאבדו אברך ת"ח שינע ואסף מצוות בימיו הקצרים יותר מנו"ת ותיק רב־פעלים.

הותיר אחריו בן רך כבן חמש שנים, אלמנה, הורים ואחים, משפחה ענפה המבכה מרה את האבדה הנוראה וכן הותיר אחריו ברכה ידידית בכתב.

גדולה האבדה ללא חליפין וללא תמורה.

מפני קדושת המועד

שר החינוך בתשובה לשאילתה של נציג אגו"י:

החינוך העצמאי אינו זוכה לתקציבי פיס

שר החינוך מר יצחק נבון, מאשר בתשובה לשאילתה שהגישה ... [illegible] ... הרב ... [illegible] ... אכן מקופחים בתקציבי מפעל הפיס. הרב פרוש ציין בשאילתה את הרכבות ... [illegible] ... אלה ... [illegible] ... מקופחים שלא ... [illegible].

בתשובתו, אומר השר נבון:

1. תקציבי מפעל הפיס מתחלקים לשתי קטגוריות: הראשונה — הקצאה לציוד והצטיידות ולשיפוצים לרשויות המקומיות — כל זאת לפי קריטריונים; והשניה הקצאות יעודיות לבתי"ס ספציפיים.

2. בהקצאות לפי קריטריונים לרשויות המקומיות מובאים בחשבון מוסדות רשמיים ומוכרים בלבד. הכספים מועברים לרשויות המקומיות המשקיעות אותם בבתי"ס בהתאם לשיקול דעתם.

3. ההמלצות למפעל הפיס להקצאת תקציבים לשיפוצים יעודיים, נעשות עפ"י פניית הרשויות המקומיות לקבלת תקציבים אלה ובדיקת משרדנו. בהתאם לכך הוקצו תקציבים לבניית משמרת שניה.

4. ההמלצות למפעל הפיס להקצאה התקציבים לרכישת מחשבים נעשית עפ"י בסיס פניית הרשויות המקומיות ובדיקת המקפח הארצי, לנושא המחשבים, על מידת הצורך והיכולת המקצועית והפיסית להשתמש במחשבים באופן יעיל בביה"ס.

5. התקציב לציוד והצטיידות לבתי"ס מקיפים נקבע עפ"י קריטריונים של היות המוסד בי"ס מקיף, הנמצא בישוב פיתוח או בישוב קו העימות בצפון.

6. מן האמור לעיל יוצא, אי־פוא, כי היות והחינוך העצמאי אינו רשמי ואינו נכלל בבקשות ראשי הרשויות — אין הוא זוכה לתקציבים מטעם הפיס. ולבסוף, ידוע לך בודאי כי על הקצאת כספי מפעל הפיס מחליט הדירקטוריון של מפעל הפיס.

● בריסל, דיפלומט סורי המוצב בבריסל, אנטוניו חנא נורה למוות על ידי אלמוני כאשר יצא מביתו — נאמר בהודעה שפורסמה כאן על ידי התביעה הכללית.

ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה

כואבים ומזועזעים אנו מהאסון הנורא בפטירתו של האברך היקר והנעלה מוכתר במדות תרומיות, המופלא ומופלג בתורה ויראה מגזע אראלים ותרשישים

הרה"ג **יהודה אריה אלתר** זצ"ל

ראש כולל חסידי גור בעיה"ק ירושלים

בן הגאון המפורסם

רבי **פנחס מנחם אלתר** שליט"א

יו"ר אגודת ישראל בארץ וחבר מועצגה"ת

נכד כ"ק מרן רשכבה"ג בעל ה"אמרי אמת" מגור זצוק"ל

הלויתו תצא **היום** יום א' דחוה"מ סוכות תשמ"ח בשעה 10.00 בבוקר מישיבת שפת אמת

הרופא לשבורי לב יחוס וירחם על שארית פליטתנו ולא ישמע עוד שוד ושבר בישראל עמו ונחלתו

מרכז אגודת ישראל בירושלים ת"ו

למי שעדיין לא הספיקה לקנות כרטיס

לערב המרתק

שיתקיים אי"ה במוצש"ק חוהמ"ס באולמי וגשל ב"ב בשעה 7.30 בערב

להשיג כרטיסים בכניסה לאולם

פרטים נוספים בלוחות המודעות ובטל: 03-790968

מקור הטבע

שטראוס 8 ירושלים טלפון 384342

בכל ימי חוה"מ פתוח אצלנו רק לפנה"צ 10.00 — 1.30

קבלנו חלב שקדים גלידות סויה תה גינסנג

הנחה 20%

כולם פרווה וכשרים למהדרין

דרושים

סדרנים מעולים

לעצרת החג המסורתית במוצאי שמחת תורה

להתקשר טל. 812680 רק היום בין השעות 1.00 — 12.00

בית רפואה

בני ברק בהנהלה חרדית

הננו להודיע כי לשרות הציבור עומד

צוות רופאים דתיים, בכירים ובעלי שם

המפעילים את המרפאות:

1. פנימית, מחלות לב וא.ק.ג.
2. גריאטריה (מחלות זיקנה)
3. פסיכולוגיה
4. ילדים
5. רופאת נשים
6. הומיאופטיה וטבעונות
7. מחלות עור
8. אקופונקטורה (דיקור מחטים וקרן לייזר)

ומטפלים בכל סוגי מחלות כרוניות וחריפות

לקביעת תור טל. 03-791764

מ־9.00-10.30 לפנה"צ

מ־2.00-3.00 אחה"צ

היכונו להצגה על שמירת הלשון

התמהונית

התמהונית - הצגה מיוחדת במינה השופכת אור על נושא שמירת הלשון

מזוית מקורית וחווייתית משעשעת ונוגעת ללב.

בפתיחה: מחזה — שיחות פירות

הביצוע: נשות עמנואל, בימוי — סוניא סודרי תחי'

ההצגה תתקיים אי"ה ביום ראשון י"ח בתשרי ג' דחוהמ"ס בשעה 8.00 בערב באולם אהל־שם בלפור 30 ת"א

תחבורה מאורגנת בשעה 7.00 בערב מתחנות האוטובוסים בבני ברק ובזוהרה.

הכניסה לנשים בלבד

מחיר הכרטיס 15 ש"ח בכניסה

ההכנסות קודש להכנסת ספר תורה בביהכנ"ס אברהם אבינו בעמנואל

רננים

YAMAHA

בית הספר למוזיקה יבמאהה

שד' הרצל 123 ירושלים

02-534303

בהנהלת אגף לספורט חרדי

תלמידת סמינר!

כעת — כשכבר הסתגלת למערכת החדשה ולעומס הלמודים

זה הזמן

להרשם לקורס לגרפיקה, רציני וברמה גבוהה.

אבינר — סטודיו לגרפיקה וסדנא ללמודי גרפיקה

רח' רוזנהיים 15, ב"ב טלפון: 708334

חדש! ספר־קלטת חדש!

עונשו של בדאי

בחול המועד סוכות

גם אנו מאחלים וקוראים לסדרה החדשה של "קסת" — והפעם

"עונשו של בדאי"

כדאי לרכוש, לא כדאי לשקר

חדש! חדש!

הזדמנות!

מצוות כתיבת ספר תורה!

קנה עכשיו ס"ת כשרה לקריאה במחיר מינימלי!

אם רצונך בספר תורה קטן וקל לכבוד שמחת תורה יש לנו מבחר מ־15 עד 23 ס"מ

להתקשר 8 — 6 בערב 02-273718

קונה ומוכר ספרי תורה ישנים וגם חלפין ירושות מספר התורה

בלינצ'ס הונגרי ביתי

חלבי ★ בהנהלת א. חסידה.

כשר למהדרין ללא חשש שביעית מבחר גדול של בלינצ'ס מרקים וסלטים

סוכה במקום

פתוח גם במוצאי שבת וחג, בחול המועד פתוח מ־10.00-24.00

רחוב הנביאים 18 יפו, כניסה מרחוב יפו 24, טל: 815719

מהיר ירושלים

285103 ,285104 מא"ש 83

טיולי חול המועד סוכות

באוטובוסים מפוארים וממוזגים

1) רמת הגולן והסביבה ביום שני
2) מירון, צפת, טבריה, עמוקה — בימים שני ושלישי
3) סדום, הר חברון, ערד והסביבה — ביום שלישי
4) חיפה, עכו, ראש הנקרה — בכל יום ב־8.30
5) מצדה, עין גדי — יום שלישי ב־9.15
6) מערת הנסיפים, מערת בית חברון, סגולת האש, הר הסיסים, קבר רחל, בריכת שלמה — ביום שני ב־11.00
7) חברון, קבר רחל, שמואל הנביא, שמעון הצדיק — כל יום ב־13.00
8) חברון, קבר רחל — בכל יום ב־14.30
9) מערת הנסיפים — בכל יום ב־14.00
10) עליה לרגל בירושלים מסלול מרתק — 4 שעות ביום שני בבוקר וביום שלישי אחה"צ
11) שכם — ביום שני ב־14.00
12) מערת הנסיפים, חברון, קבר רחל — ביום שלישי בשעה 12.00

טיולים מיוחדים לילדים (רצוי) בליווי הורים

13) לאזור ת"א, יסודות והסביבה — ביום שני ב־10.00
14) פארק גילה, שדה התעופה עטרות — בכל יום ב־14.00
15) פארק גילה, נסיעה ברכבת לבית שמש וסוזות — בימים שני ושלישי ב־1.00

מקומות מובטחים לנרשמים מראש בטלפון ובמשרד

היום פתוח עד 1 ומחר בערב עד 11.

בימי חוהמ"ס כ־8 בבוקר עד 10 בלילה רצוף

מודעה ואזהרה

לאחרונה קיימת תופעה מדאיגה וחמורה כי למפעלים שהוסרה מהם השגחתנו עקב חששות כשרות חמורים ואיבוד האימון עם בעלי המפעל, מקבלים הם למרבית פליאתם חותמת כשרות מגופים שונים לאחר שמוצע להם

לשנות את שם המפעל

אי לכך על הצבור להזהר ולשים לב להודעות הסותרסומות מסעמנו על הסרת הכשר בהם מופיעה הכתובת של המפעל, את כדי לא לאבד גורם ההרתעה בעמידה על משמר הכשרות

ע"י הטעיית הצבור **בשינוי שם המפעל,**

והסוואה כאילו מחובר **בעודפי יצוא...**

על מנת למנוע מכשול הרבים נפרסם רשימה מעודכנת של המפעלים שמהם הוסרה ההשגחה עם שינוי השמות ומעניקי ההכשר

בברכת חג שמח

מועצת הכשרות של אגודת ישראל

תפילה בכוונה בסידור הנפלא

עם אותיות חדשות ומאירות עיניים

"בית תפילה".

שמחת בית השואבה

בוסטון — הר נוף

8.30 בערב

במוצאי שבת

"סלע" הדברת מזיקים

רשיון משרד הבריאות 197 עם ריח ובלי ריח ללקוחות ללא הוצאת כלים, מהלכה לפוליש ולנקיון 03-494936

למכון "חינוכי חיפה"

דרושות:

★ מורה לתפירה

★ מדריכה חינוכית

לפרטים להתקשר לטל: 04-672845 בשעות הערב

המסיע הבני ברקי

03-792200 — חנות 03-793429 — בית

טיולי חוהמ"ס באוטובוס מפוארים

1) מערת המכפלה, חברון, קבר רחל, הכותל, הר־ציון, שמעון הצדיק ושמואל הנביא — יום ראשון בשעה 12.00 בצהרים
2) חיפה, עכו, ראש הנקרה — יום שני ב־8.00
3) מירון, צפת, טבריה, עמוקה — יום שני ב־8.30
4) טיול מיוחד לילדים בליווי הורים

בטטלול: מושב בית מאיר, גן הבונת הגליל, הגליל, מעין השלוה, הכותל, הר־ציון — נסיעה ברכבת מירושלים עד בית שמש וחזרה לבני ברק — ביום שני בשעה 9.00 בבוקר

פנטסטיק פלסטיק

שנים הרבה לשנים

ציפוי ניילון

לספות כורסאות וכסאות ★ עבודה מומחית ★ מתקבלות הזמנות גם למרכז הארץ

02-810072

02-538001

סוף סוף! הופיעה!

הקלטת לב שמח מספר 1

בימי החגים הזמן המתאים לקרוא בספר

חנוך ילדים

מאת הרב חיים שלום שווארץ

★ ★ ★

להשיג בבתי מסחר לספרי קדש בארץ ובחו"ל

הפצה 02-813071

ישיבת ראשית חכמה ירושלים

רח' הרב"צ אטון זצ"ל 8, סנהדריה

הודעה והזמנה

יום שמיני עצרת ומוצשמ"ת נקבע מדי שנה למועד כינוסם של בני הישיבה הותיקים בהיכל הישיבה לשמוח לכבודה של תורה

כ"כ במוצשמ"ת תיערך

הכנסת ספר תורה

של ידיד הישיבה מר **שלמה גדע** הי"ו מארה"ב

בשעה 8.30 בערב אל היכל הישיבה

הקפות בליווי תזמורת

ציבור בני תורה וידידי הישיבה מוזמן

בברכת מועדים לשמחה

הנהלת הישיבה

אופטיקה שמילוביץ

✱ בדיקה להתאמת משקפיים — חינם!

✱ משקפיים מהיום להיום בהזמנה עד 13.00 בצהריים.

✱ אחריות לשנה על המסגרת.

✱ אפשרות לתשלומים ✱ מכבדים ויזה ישראכרט

✱ פתוח 8.00 22.00 בלילה רצוף

הרא"ה 7 רמת גן 03 720821 טל

גור־חן

בניה והשקעות בע"מ

רח' בוכרים 28, ירושלים

טל' Tel. 02-828996/7/8

ברכת מזל טוב ואיחולים לבביים מקרב לב

לידידנו ומכובדנו היקר והנעלה

הר"ר **ישראל מאיר ירט** הי"ו

וכל המשפחה הנכבדה והמהוללה שתחי'

לשמחת הולדת הבן בשעטו"מ

תזכו להכניסו בבריתו של אאע"ה

היום, ולגדלו לתורה לחופה ולמעשי"ט ולרוות רב נחת אושר ועושר כל הימים

בברכה

פתחיה ליצמן מרדכי ברוינר

בית מדרש לאברכים לתורה ולהוראה

מיסודם של חסידי גור

רח' יבנה 10 ת"א

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו עוז העומד לימיננו מוקיר רבנן

הרה"ח ר' **בנימין ברלינר** הי"ו וב"ב שיחי'

להולדת הבן שיחי' בשעטו"מ

יזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשי"ט ולרוות ממנו ומכל יוצ"ח שיחי' רב נחת דקדושה. אמן.

המאחלים בברכה

ההנהלה האברכים

ברכה לראש המשביר

לאיש חי, רב פעלים העוסק בצרכי צבור באמונה ראש וראשון מקים ומיסד החינוך החרדי המיוחד

הרב **דב לוי** יחי'

מנכ"ל מוסדות "שיח־סוד"

ולאשתו עזר כנגדו מנב"ת

מרת **מרים** תחי'

לאירושי בתם המעוטרת בכל מידה נכונה

לאה תחי' עב"ג

יזכו לראות נחת דקדושה מכל יוצ"ח

בברכת

ההנהלה הצוות המורות

במוסדות "שיח־סוד"

שמחת בית השואבה

הציבור מוזמן לחגיגת

"שמחת בית השואבה"

שתתקיים אי"ה ביום ראשון, י"ח תשרי תשמ"ח ד' דחוהמ"ס בבית הכנסת המרכזי "חזון נחום" שכונת גילה, רח' המור 3 בשעה 7.00 בערב

בהשתתפות: מרן **הגר"י קוליץ** שליט"א הרב הראשי ראב"ד לירושלים

הרה"צ ר' **שבתי יודלביץ** שליט"א

המרא דאתרא

הרה"ג ר' **אליהו שלזינגר** רב השכונה

הרה"ג ר' **משה בן אבו** רב השכונה

את הערב תלווה תזמורת "השמחה"

מועדים לשמחה

אברכים מצויינים המעונינים להתקבל לכולל חסידי בבני־ברק

בשעות לפנה"צ או אחה"צ

יפנו לטל. 03-796422